

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă de Editură a ziarului Arad Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trîb. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 224.
1939. október 3., kedd.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Argetoianu kormányelnök rádió-szózata az ország népéhez

Bucurestiből jelentik: ARGETOIANU Constantin miniszterelnök hétfőn este 10 órakor rádió-szózatot intézett az ország népéhez. A miniszterelnök beszédében a következőket mondotta:

— Románok! Az az alávaló merénylet, amely az ország egyik legkiválóbb fiának az életét kioltotta és így termékeny működésének teljes kifejtésében ragadta el, felrázta az egész román nép felkét. Mindannyian számot vetünk azzal, hogy tovább már lehetetlen minden kimélet a semmi-revalókkal szemben, ha lesznek még, akik nem tudják felfogni, hogy ezekben a percekben, amikor az országnak a lelkek egységére és az erők egyesülésére kell támaszkodnia. — Azt hogy a gyűlöletből és féltésből eredő cselekedet olyan büntetést képez, amelyet nem lehet eléggé szigorúan büntetni. El vagyunk határozva hogy kiirtjuk a buriánnak utolsó magvát is, amelyek a szelek szárnyán jöttek a román földre és hogy visszahozzuk az eltévelyedetteket ős emberi hagyományukhoz, amely az évszázadok folyamán nemzetünk irányítója volt. Meleghangon felhívást intézünk a misztikus, erkölcsi alján nélküli, családok által megszedített ifjúsághoz és kinvitjuk a számukra azokat a kapukat, amelyeket ők maguk zártak be, ha lelkükben még él az otthon és a nemzet szeretete, amely a bűnbánat útjára vezeti őket. Egyik se felejtse el, hogy vérgőzben nem lehet építeni, csak rombolni. Megpróbáltatásokkal teli idöket élünk át, olyan idöket, amikor egy nép csak abban a helyzetben lehet ura sorsának irányítása felett, ha érzésben és meggyőződésben egységes. Csak azok a népek küzdhetik át magukat az egyre tovább terjedő meggyújtott lánokokon, amelyek egységes tömböt alkotnak, hézagok és idegen befolyás nélkül. Csak az egy gondolatban és egy akaratban tömörült népek kerülnek ki épen és örökre megacélozva, ebből a tüzből. Ennek a hőkknak létrehozása érdekében meleghangú felhívást intézünk mindenkihez és kérjük szakítsanak a múlt kapcsolataival és egyesüljenek kicsinyek és nagyok a korona és az ország zászlaja köré a közös veszéllyel szemben. Ezt a felhívást halottaink nevében tesszük. Azoknak a nemzedékeknek nevében, amelyek életüket áldozták a mai Románia megteremtéséért, azoknak a nevében, akik nincstelenek, de türelmesek és szorgalmasak és bizalmukat a holnapba helyezték gyermekeink és unokáink nevében, akiket szemben súlyos felelősség háruit reánk.

— Öfelsége kormány nem hagy figyelmen kívül egyetlen olyan intézkedést sem, amely az emberek testvériségét és a szűkségek enyhítését célozza. Minden állampolgárnak kötelessége a kormányt támogatni, felejtse el egy pillanatra, hogy milyen jogaink maradtak teljesítetlenül és gondoljunk arra, hogy milyen kötelességeket kell teljesítenünk.

— A mostani nemzetközi helyzetben minden nemzet védelmi álláspontot foglal el. Nincsen háborus szándékunk a békét kívánjuk, de nem akarunk alól maradni másokkal szemben. Tudjuk azt, hogy a katonai behívások főképpen a városi és falusi munkásrétegek vállait nyomják. A csapatok leszerelése olyan mértékben, ahogyan szeretnők, a jelen pillanatban nem lehetséges. A katonai szolgálatra behívottakat sorra, havonkénti szabadságra engedjük, másrészt pedig megtettük a szükséges intézkedéseket, hogy a behívottak családjai segítségét kapjanak munkáik elvégzése érdekében és ilyen irányban újabb intézkedések készülnek. A kormány tudatában van a rekvizitációk súlyosságának is, azonban ezek az

ország érdekében elkerülhetetlenek. A rekvizitációkat azonban szigorúan a törvényesség szellemében kell végrehajtani, az egyéni visszaéléseket megtorozják, a károsultakat pedig kárpótolják. A törvényhozó, közigazgatási és gazdasági intézkedések pontos egységesítése által megkönnyítik a köz- és egyéni terheket. A megvalósítá-

sok programját a nép érdekében tovább folytatjuk, azon keretek között, amelyeket az állam jövedelme biztosít számunkra, mert mindenek előtt a nemzetvédelmi költségeket kell a hadsereg felszerelésére és a hadsereg ellátására szükséges utak fenntartására teljesíteni.

— Románok! Nem kételkedünk abban, hogy a ti közreműködésetekkel az ország legyőzi az utáta törnyosuló akadályokat országunkat meg tudjuk menteni a háboru szerencsétlenségétől és az európai konfliktusban továbbra is meg tudjuk őrizni vállalt semlegességünket. Ezen cél elérése érdekében senki sem térhet ki a kötelességteljesítés elől. Egyesüljünk mindannyian egy csoportba és kiáltjuk: Éljen a felszabadult és egyesített Románia, éljen a királyunk és szeretett saria. Egészséget!

Elutazott Berlinből Ciano gróf olasz külügyminiszter

Befejezték hétfőn az olasz—német megbeszéléseket. Keddre maradt vára'lanu Chamberlain angol alsóházi beszéde. Angol repülők Berlin és Potsdam fölött. Tengeri és légi ütközetek

Németország nem ismeri el a Párisban alakult új lengyel kormányt

Az elmúlt napok külpolitikai eseményeinek előterében, jelentőség szempontjából, a berlini olasz—német külügyminiszteri megbeszélések állottak. Vasárnap és hétfőn folyt Ciano gróf és von Ribbentrop eszmecsereje az olasz—német szerződések értelmében és — amint következtetni lehet — újabb meglepetések alapjait tárgyalták meg a világ közvéleménye számára. Hogy miről lehetett szó, azt a jövődök eseményeiből állapíthatjuk csak meg.

A lengyel hadsintér felszámolása tovább folyik. A hékeltető eljárások diplomáciailag a legmevebb angol—francia ellenállással találkoztak eddig, bár nem tudni, mit jelent Chamberlain nyilatkozatának huszonnégyórás elhalasztása. A nyugati front általában eseménytelen volt szintén: a rádiók élesebb és rombolóbb lövegekkel dolgoznak egymás ellen, mint a szemhenálító néhézttüzérségi ütegek. Jelentéseinket az alábbi csoportosításban foglaljuk össze:

Ciano gróf Berlinben

A német—szovjet békefeltételek sorsa

Berlin. Hitler vezér, birodalmi kancellár az új birodalmi kancellária épületében vasárnap este fél 7 órakor kihallgatáson fogadta Ciano gróf olasz külügyminisztert. Ciano gróf Berlinbe való megérkezése után szállásáról a külügyminisztérium palotájába ment, ahol rövid ideig tanácskozott Ribbentrop német külügyminiszterrel, majd ezután együttesen keresték fel Hitler kancellárt és a megbeszélések Hitler kancellár és Ciano gróf között Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében folytak le. Az olasz külügyminiszter a fascista milicia egyenruháját viselte és mellén ott diszlett a német Sasrend nagykeresztje.

A Reuter-ügynökség jelenti: Ciano gróf olasz külügyminiszter Hitler vezér és kancellár kérésére utazott Berlinbe. A német nép vezére Ciano grófnak akarja átvitani azokat a békefeltételeket, amelyeket a kancellár vezérkarával négy óra hosszat tartó tanácskozáson állapított meg és amelyeket a birodalmi gyűlés elé fognak terjeszteni. Ezeket a békefeltételeket Ciano gróf Mussolininek nyújtja át, mert a Ducera vár a feladat, hogy a békejavaslatokat Angliához és Franciaországhoz eljuttassa.

A békefeltételek, amint azokat a vasárnapi londoni lapok az amsterdami „Telegraf” nyomán közlik, a következő két pontot tartalmazzák:

1. A volt lengyel birodalom egy részéből újköző államot létesítenek lengyel lakossággal. E „Puffer-staat”-nak a fővárosa Varsó len-

ne és a következő nagyobb városok tartoznának hozzá: Lodz, Radom, Kielce, Lublin és Siedlice. Ez az állam politikailag, gazdaságilag és katonailag teljesen a német birodalomtól függne.

2. Az öt nagyhatalom: Nagybritánia, Franciaország, Németország, Olaszország és Oroszország értekezletre ülnének össze és ezen a konferencián rendeznék az összes vitás kérdéseket köztük Olaszország Földközi-tengeri követelését, beleértve Korzikát, Oroszország igényeit a Baltikumra és Németország gyarmati követeléseit Németország ucranis visszaköveteli a világháboru előtti gyarmathirtokát.

Az angol lapok egyhangulag kijelentik, hogy Nagybritánia és Franciaország ezeket a békefeltételeket a limine elutasítják és nem is hajlandók rólok tárgyalni.

Giradoux, a francia tájékoztató minisztérium vezetője rádióbeszédet tartott, amelyben leszögezte, hogy a két nyugati nagyhatalom nem tárgyal a hitleri Németországgal. A Németország által felkínált béke elfogadása Lengyelország cserbenhagyását jelentené, de azt is jelentené, hogy Franciaország és Anglia feladnák az emberi szabadságjogokat és meggyőződésüket. Daladier tegnap többórás tanácskozást folytatott Gamelin tábornok fővezérrel. Ez azt jelenti, hogy Franciaország nem gondol tárgyalásokra, hanem a győzedelmes háborura összpontosítja minden aka-

ratát. Nagybritannia mindenben osztja ezt az álláspontot.

Berlini politikai körökben utálnak arra, hogy Ciano gróf utja kapcsolatos a két tengelyhatalom azon megállapodásával, hogy elhatározó lépések előtt a külügyminiszterek személyesen beszéltek meg a felmerülő kérdéseket. Erre vall az a körülmény is, hogy az utóbbi hetekben Ribbentrop német külügyminiszter több ízben tájékoztatta az események alakulásáról az olasz külügyminisztert. Egyébként közlik, hogy Ciano gróf berlini látogatása során a jugoszláv és a szlovák követségekkel is tárgyalni fog.

Befejezték hétlőn a tárgyalásokat

Berlinből jelentik: A DNB. jelenti: Hétfőn délután 11 órakor Ribbentrop német és Ciano olasz külügyminiszter között újabb megbeszélés volt, amelyben az időszaki európai kérdéseket tárgyalták meg. A két külügyminiszter között lefolyt tanácskozások ez alkalommal egyébként befejezést nyertek. Délben, az előre megállapított program szerint Ciano gróf külügyminiszter visszatért Rómába, hogy a Duce-nak jelentést tegyen a megbeszélések eredményéről. Elutazása alkalmával a nápolyiudvaron Ribbentrop külügyminiszter és a német birodalom több vezetője bucsuztatta az olasz külügyminisztert. (Rador.)

A szudetaföld felszabadulásának évfordulója

Berlin. A szudetaföld cseh uralom alól való felszabadításának első évfordulóját tegnap ülték meg nagy ünnepléssel Gleiwitzban és ebből az alkalomból Henlein Konrad mondott nagy beszédet az ünneplő tömeghez:

— Egy éve múlt annak, hogy a nagy német birodalomhoz tartozunk — mondotta. Be tudjuk és be tudtuk bizonyítani, hogy a husz éves nehéz és kemény küzdelem keményre tett bennünket. Akárhová állítson bennünket a vezér parancsa, meg fogjuk állni helyünket.

Gayda cikke a berlini látogatásról

Rómából jelentik: Gayda, a Giornale d'Italia-ban megállapítja, hogy Ciano olasz külügyminiszter berlini utazása az olasz-német viszony lényegének és a két állam között fennálló szerződéses szellemében történt. A látogatás határköve az igazbékére irányuló német-olasz politikának, amely diadalt aratott már Középeurópában. Spanyolországban, valamint a Balkán egyes területein. A Duce először a háboru előestéjén kívánta a háboru kitörését megakadályozni, majd pedig azt akadályozta meg, hogy a háboru a Földközi tenger vidékére és a Balkánra kiterjedjen. Legutóbb Mussolini a háboru folytatásának céltalanságára hívta fel a figyelmet. Németország elérte korlátozott céljait és számára a háboru befejeződött. Ezért

Németország a baráti hatalmakkal együtt véget akar vetni a háborúnak és olyan tervet akarnak kidolgozni, amely új rendet teremtsen Európában, méltányolva minden nemzet jogos érdekeit. Jövőtételen eddig még nem történt — folytatja cikkét Gayda. — Egyetlen kormányának sem kell azt a felelősséget magára

vállalnia, hogy elutasítsa a béke eszméjét. — Reméljük — fejezi be cikkét Gayda. — hogy az igaz nemzeti érdekeknek és az európai civilizáció gazdasági és felelős erőinek sikerül felülkerekedniük azokon a fenyegető erőkn, amelyek esetleg a jövőtételen idézik fel.

II.

A lengyelországi felszámolás

Berlin. Hivatalos német részről a következő összefoglaló jelentést adták ki a legutóbbi napok eseményeiről:

A lengyelországi diadalmas hadjárat gyors befejezése után a német kormány arra törekszik, hogy a politikai rendezést is gyorsan befejezze a lengyel területeken.

Berlinben diplomáciai tárgyalások indulnak meg és szó van arról, hogy a birodalmi gyűlést rövidesen összehívják. Ribbentrop külügyminiszter moszkvai látogatását legközelebb Molotov szovjetországi külügyi népbiztos fogja viszonzni, aki Berlinbe utazik.

Németország és Szovjetország közötti érdekek védelmében cselekedtek és együttműködésük a közös német-szovjet érdekeken alapul. Ugy Németország, mint Szovjetország a kelet-európai és középeurópai rendezést véglegesnek tartja.

Katonai egyezményt nem kötöttek Moszkvában Németország és Szovjetország, azonban felszólították Angliát és Franciaországot, hogy miután Keleten a hadszíntereken befejeződött a háboru, hassanak oda, hogy a nyugati hadszínteren is felszámolják a háborút. A közlemény még hangsúlyozza, hogy bár Moszkvában nem kötöttek meg a szovjet-német katonai szövetséget, az erre vonatkozó tárgyalások előtt az ajtó még nyitva áll.

Most London kezében van a döntés: Béke lesz-e, vagy tovább folytatódik a háboru. Hitler kancellár, ha a békeajánlatra nem kap kedvező választ, akkor felveszi az eldobott keztyűt és minden erejével azon lesz, hogy a német hadsereg a nyugati fronton is győzelmet arasson.

Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini látogatásával kapcsolatban az összefoglaló közlemény hangsúlyozza, hogy az utóbbi hetek eseményei alatt is szoros volt a kapcsolat a két baráti nagyhatalom között és Berlin állandóan informálta Rómát az eseményekről.

Zürich. Ideérkezett jelentés szerint Varsó védőrségének parancsnoka a fegyverszünet megkötése után fölboltta magát és meghalt. A kiváló katona 20 évig fejtett ki szolgálati tevékenységet a lengyel fővárosban és ő volt az, aki megszervezte Varsó ellenállását.

A Német Távirati Iroda jelenti: Varsó leg-

első vonalában már a legteljesebb nyugalom uralkodik. Nehézségeket okoz az aknamezők eltávolítása. Ezeket a műszaki csapatok fehér szallaggal veszik körül és vagy óvatosan kiássák, vagy pedig puskalövéssel felrobbantják. Megkezdődtek a tűzvédelmi intézkedések által okozott hatalmas föltészek betömése, a földtölcséreket a lakosság javította ki.

Varsóba már kezd visszatérni a rendes, normális élet. Az üzletek egymásután nyitnak ki, kivételt képeznek a zsidó üzletek, miután ezek tulajdonosai elmenekültek az ostromlott városból. Az élelmiszer üzletek előtt hosszú sorokban áll a polgárság.

„Németország nem álmodozik“

Berlin. A Deutsche Diplomatisch Pol. Korrespondenz című német lapban, amely a német külügyminisztérium hivatalos organuma Németország magatartásáról cikk jelent meg, amely a többek közt a következőket tartalmazza:

— Németország nem álmodozik világhegemóniáról és távol állnak tőle a mértéktelen imperialista célok. A német-szovjet megállapodás világosan megmutatja, hogy milyen állások állanak a békearcvonal frontján. Most Anglián és Franciaországon a sor, hogy csatlakozni akarnak-e a békearcvonalhoz, vagy pedig folytatják a háborút.

Hela félsziget lengyel védőrsége is megadta magát

Berlin. A német távirati iroda jelenti: A Hela félszigetén küzdő lengyel csapatok parancsnoka kitűzte a fehér lobogót és megkezdődtek a tanácskozások az átadásról. Itt fegyverszünet van és ezzel az utolsó lengyel bástya is ledőlt.

Berlin. A német távirati iroda közleménye hangsúlyozza azt, hogy az ugynevezett lengyel kormány megalakulásának nincsen semmiféle gyakorlati jelentősége, miután a volt lengyel állam területén a felségjog a Szovjet és Németország kezében van.

A szerelem kíváncsiság

Irtja: Robert Dieudonné

— Hígyjétek el: a szerelem lényege a kíváncsiság, — jelentette ki Michel Calveran — így például én...

Ugy megjedünk, hogy most emlékeiről fog regélni, hogy mindnyájan tiltakoztunk és másról kezdtünk beszélni. S mégis, furcsa történet volt az, amelyet Michel el akart mondani nekünk, egészen véletlenül tudtam meg. Mégpedig a történet másik főszereplőjétől, Marguerite Binettől.

Marguerite Binet tizenhétéves volt, mikor Michel Calveran titkárnője lett. Elragadóan csinos volt ebben az időben, nem csoda, hogy Michel nyomban beleszeretett és nem kételkedett benne, hogy Marguerite a maga részéről is rögtön viszont fogja szeretni. Nem akart Michel szeretője lenni, mert szerette Michel feleségét, aki ekkor még élt, de már hetegeskedni kezdett. És mert nem szerette a negyvenöt éves Michelt, aki egyébként se volt különösen vonzó férfiúi jelenség: Marguerite becsülte Michelt, tökéletesen rendelkezésére állt, mindent megtett, hogy szolgálata legyen, de tőrhetetlen volt számára a gondolat, hogy a szeretője legyen.

Michel azonban nem hagyta annyiban a dolgot és tovább ostromolta. Lejeste Marguerite előtt mindazokat az előnyöket, amelyekkel az a tény jár, hogy az ember egy híres író szeretője. Hiába.

— Szegény kicsikém, — mondta egy nap Calveranné — tudom, hogy üldözi magát, ha annyira bántja magát, menjen el inkább...

— Hiszen csak tréfál — mondta vidáman Marguerite és maradt.

— ... családtagnak számított, Calvera-

nék asztalánál étkezett, jelen volt a nagy vacsorán is, segített Michel feleségének a háztartásnál és minden évben elkísérte őket Bretagne-ba nyaralni. S mikor Calveranné baja súlyosbodott, naphosszat nem mozdult betegágya mellől, felolvasott neki, levelezését intézte, gondjait viselte. Mikor az asszony végleg ágyrak esett, Marguerite vállalta a háztartás vezetésének gondjait is.

Néhány nappal halála előtt Calveranné megfogta Marguerite kezét:

— Könyörgöm, gyermekem, ha meghalok, ne hagyd el...

Marguerite elpirult és lehajította fejét...

A temetésén Michel otthon zokogott. Azu... felnevezett:

— Maga teljesen szabad, kislányom, — mondta — azt tesz, amit akar. De látja, mennyire meg vagyok semmisülve, nem maradna mégis?

És Marguerite megígérte, hogy tovább játsza eddigi szerepét, Michel megragadta a kezét és melegen megszorította, de Marguerite gyöngéden kibontakozott.

Most már csak azon agódoott, mi lesz nyáron, amikor a bretagnei villába költöznek. Mert attól tartott, keményen kell majd küzdenie ott, ha majd tulságosan meghitt közelségben élnek egymással. De legnagyobb meglepetésére Michel közölte vele, hogy néhány barátjával Marokkóba utazik. Bocsánatot kért, amiért egyedül hagyja:

— De bizonyára magának is jót fog tenni egy kis szabadság — mondta.

Felesége halála óta Michel megváltozott. Azelőtt munkájukat egyre félbeszakította, hogy szerelméről beszéljen és kéréseivel ostromolja Marguerite-et, most pedig soha még csak célzást se tett rá. Marguerite azt hitte, csak azért teszi, mert jelkiürdülése nem akart feje-

sége halála után ilyen rövid idővel már másfelé nézelődni.

De mikor Michel elutazott, Marguerite egészen véletlenül értesült róla, hogy Michelnak szeretője van. Megbízásához híven felhívította Michel postáját és egy levél került a kezébe, amelyet szeretője írt. Marguerite úgy meg volt döbbenve, hogy ez a megdöbbenés egy kis fájdalomhoz is hasonlított. Pedig természetes volt, hogy Michel másutt keresett vigaszt, ha tőle nem tudta megkapni. Marguerite arra számított, hogy harcolnia kell majd: vagy elmegy, vagy megadja magát, ha Michel ostromolja, de nem számított arra, hogy semmiféle harcra, sem keszre a sor...

Michel visszajött Marokkóból és két nap múlva így szólt:

— Marguerite komoly beszédem volna magával.

Marguerite szíve megdobbant: Most!

— Maga tudja, hogy én nem tudok egyedül élni, — kezdte Michel — megházasodom újra. Elveszek egy fiatal lányt, akivel Marokkóban ismerkedtem meg.

— Jó, — mondta Marguerite sápadtan, rövid szünet után — én elmegyek...

— Ahogy kívánja. Maga dönt. De talán magam is azt hiszem... Tudja, a legokosabb volna magának is, ha hozzámene egy rendes fiatal emberhez...

Azóta találkoztam Michellel. Ezt mondta nekem:

— Tudod, komolyan gondoltam rá, hogy elveszem. De gondold meg, nyolc évig éstem vele egy fedél alatt, olyan jól ismertem, hogy a legkisebb meglepetést se várhattam részéről. Nagyon hamar meguntuk volna egymást. Ha talán valakit számomra...

III.

Harc a tengeren

Kopenhága. A német hajók néptelen négy évi kereskedelmi gőzöst foglaltak le. A lapok szerint ez az intézkedés nagy izgalmat keltett Dániában. Dán felfogás szerint ugyanis az élelmiszer árut nem lehet dugárunak minősíteni, ezzel szemben a német vélemény szerint minden élelmiszer dugáru, amelyet a hadviselő államok bármelyikének szállítanak.

Hivatalosan jelentik Londonból, hogy az Atlanti óceán déli részén ismeretlen hajó elsüllyesztette a Klement nevű brit hajót.

Stockholmból jelentik: A Skagerrack közelében egy német tengeralattjáró elsüllyesztette a Gun nevű svéd gőzöst, amely Anvers felé haladt. A gőzös tizennyolc főnyi legénységét egy dán hajó mentette meg.

A semlegesek tengeri veszteségei

Stockholm. Itteni körök kiszámították, hogy a háború első hónapjában Norvégia 15, Svédor-

szág 11, Finnország 9, Belgium 4, Hollandia 3 és Dánia 2 ezer tonna hajó árut vesztett. Tornedózás következtében 17 norvég, 17 finn és 11 dán tengerész vesztette életét.

IV.

A moszkvai tárgyalások

Uj Népszövetség megalakításáról tárgyalt Sztalin és Ribbentrop

London. A Reuter kopenhágai hírforrásból azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy Sztalin és Ribbentrop német külügyminiszter a német—országi szerződés megkötése után egy új Népszövetség megalakításáról is tárgyalt. A Reuter értesülése szerint az új Népszövetség tagjai Oroszország, Németország, Spanyolország, Magyarország, a Balkán-államok, a Skandináv-államok és a Balti-államok volnának. A Reuter közlése világszerte óriási feltűnést kelt.

A Baseler Nachrichten hosszú cikkében foglalkozik a szovjet előretörésével. A lap megállapítja, hogy ennek messze kiható következményei lesznek és a szovjet hajlandó biztosítani a Balkán-államok függetlenségét s biztonságát, csupán azt követeli, hogy a Fekete-tengeren ne korlátozzák jogaikat és hogy Törökország a Dardanellákat zárja el a nyugati hatalmak hajói elől olyképen, hogy a tenger-szoroson csak a szovjet hadihajók közlekedhessenek.

Finn—lett egyezmény készül.?

London. A Reuter-ügynökség jelentése szerint a moszkvai rádió közölte volna a szovjetkormány azon óhaját, hogy Finnország és Lettország is kössenek a szovjet—eszt egyezményhez hasonló megállapodást.

A lengyel föld átszervezése

Dimitrov, a harmadik internacionálé vezetője a népbiztosok tanácsának legutóbbi határozata szerint

megbizást kapott, hogy a lengyelországi területek köz igazgatási biztosként működjen. Ismeretes, hogy Dimitrovt annak idején a Reichstag-perből kifolyólag halálra ítélték és a Szovjetunió kívánságára kicserélték. A közigazgatási népbiztos már meg is kezdte működését és a Radzivil herceg tulajdonát képező 190 ezer hektárnyi területet át is adta annak a parasztbizottságnak, amely megkezdte a földosztást.

A szovjet—török viszony

Moszkva. Molotov külügyi népbiztos és a Moszkvában időző Saracsoğlu török külügyminiszter vasárnap folytatott megbeszélésüket. A tanácskozáson jelen volt Sztalin és Potemkin, valamint az ankarai szovjet nagykövet és a moszkvai török követ is. A tanácskozás négy óra hosszat tartott és azon a szovjet—török kapcsolatokat vitatták meg. Ugy tudják, hogy a török külügyminiszter ma, vagy holnap még egy tanácskozást folytat Molotovval és azután visszatér Ankarába. Moszkvában biztosra veszik, hogy az új török—országi egyezményt még a török külügyminiszter elutazása előtt aláírják. Az új orosz—török szerződést a nemzetközi helyzetben előállott fontos módosítások tették szükségessé, amelyeket előzőleg a két hatalom között diplomáciai uton vitattak meg.

tőivel, hogy a két ország közötti kapcsolatokat szabályozzák.

Litvánia moszkvai követének a szombati napra Kaunasba történő érkezését a DNB a

MUNTERS lett külügyminiszter

szovjet ajánlatával hozza összefüggésbe, amelyek szerint a két ország között baráti szerződést kötnének. Hozzáfüzi a német távirati iroda, hogy hivatalos körökben hangsúlyozzák, nincsen szó olyan kölcsönös segélynyújtási egyezményről, amilyen például Oroszország és Észtország között fennáll.

Német technikusok Moszkvában

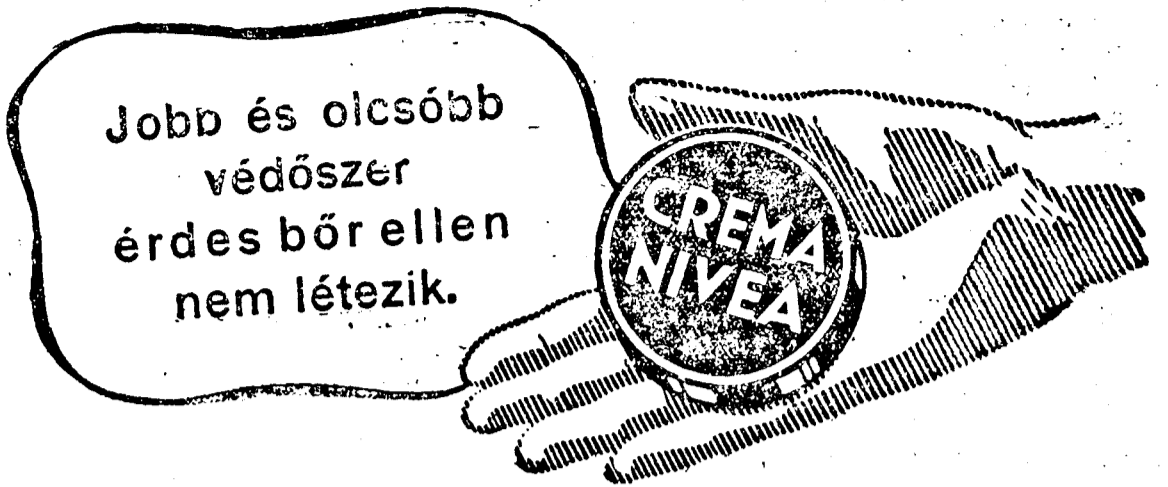
Oroszországba 200 német technikus érkezett, akik valamennyien Szovjetország hadfelszerelési iparban fognak dolgozni. A német technikusok csak mint tanácsadók fognak mű-

A Stefani ügynökség moszkvai tudósítója megjegyzi, hogy a török külpolitika megmarad hagyományos útján és Ankara minden európai nagyhatalommal barátságos viszonyban akar élni. Ezért valószínű, hogy Angliával és Franciaországgal is megkötik az új szerződést a Földközi tenger statusquoja érdekében. Hír szerint azonban az angol—francia—török egyezmény olyan záradékot fog tartalmazni, amely megszünteti Törökország szempontjából minden kötelezettséget abban az esetben, ha a Szovjet háborúba keveredik a nyugati nagyhatalmakkal.

Tallin. Merecsikov tábornok vezetésével 14 orosz tiszttől álló katonai és technikai bizottság érkezett Tallinba. Az utazás célja, hogy az orosz—eszt segélynyújtási szerződés előmunkálatait elvégezzék.

Litvánia helyzete

Rigából jelentik: (Rador.) A lett minisztertanács vasárnapi határozata értelmében Munters külügyminiszter hétfőn reggel repülőgépen Moszkvába utazott. Munters megérkezése után nyomban érintkezésbe lép a szovjet veze-

ködni az Ural területen levő hadfelszerelési üzemekben és Verdlovban.

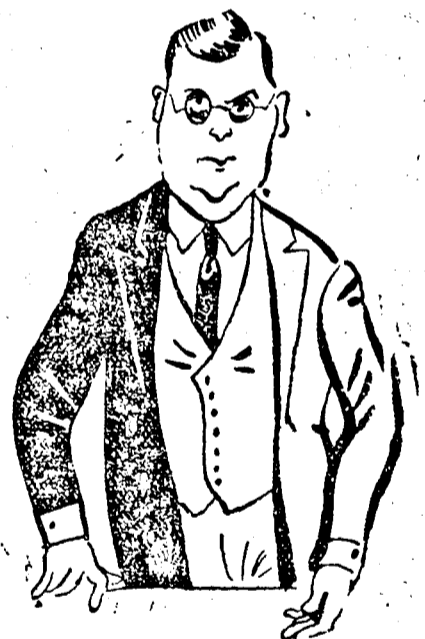
V.

Az olasz álláspont

„Lábhoz tett fegyverrel...”

Róma. Mussolini vasárnap beszédet tartott a fascista párt vezetői előtt. Kijelentette, hogy Olaszország történelmi feladatát teljesíti, melynek célját az olasz nép érdekei szabják meg. Azon reményének adott kifejezést, hogy az Olaszországot érintő közvetlen kérdéseket sikerül békésen megoldani és hangsúlyozta, hogy a Földközi tenger köré csoportosuló érdekek szemelőtt tartása az olasz kormány legfontosabb feladata.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az olasz külügyminiszter berlini útja szoros összefüggésben áll a német—szovjet szerződés alappontjával, amely szerint a két szerződő hatalom nagyfotosságu kérdésekben mindig felveszi az érintkezést a vele szoros barátság-

ERKKE finn külügyminiszter

ban levő hatalmakkal. Bizonyosra veszik, hogy Hitler kancellár körvonalazni fogja a békéről való felfogását és hogy ezt a béketervet Ciano külügyminiszter fogja közvetíteni.

Jól informált körökben azt hiszik, hogy Olaszország nem változtat eddigi magatartásán és megmarad a lábhoz tett fegyver és a munka békepolitikájánál. Rómában vasárnap szállóigévé vált, hogy nem a háború, hanem a béke kérdése vitte Németországba Ciano külügyminisztert.

A Lavoro Fascista harctéri tudósítója megállapítja, hogy ebben a háborúban nem a gyalogság volt az uralkodó fegyvernem. A kutnoi nyolc napos csatában, ahol a lengyelek történelmük legnagyobb vereségét szenvedték a fő-

URANIA Telefonelővétel: 12-32.

Ma utoljára:

Az üldözött

Kalandos film egy bűnügyi nyomozásról. Igén jó szórakozás.

Jön: Beniamino Gigli legújabb filmje: **Öfenséges énekes**

szeret a gépek játszották. Elsősorban a bombavető repülőgépek, azután pedig a motorizált könnyű ütegek, amelyek az első vonalba kerültek és végül a páncélos kocsik, amelyeknek segítségével az ellenséget üldözni lehetett és foglyokat ejtettek. A gyalogság tulajdonképpen csak ezután lépett akcióba és a terepet megtisztította. Feladatuk sokkal könnyebb volt, mint bármikor. A német repülőgépek leküzdhetetlen túlsúlya és a tankok tüzelése okozta a lengyel hadsereg vereségét. A lengyel hadvezetés legnagyobb hibája az volt, hogy nem volt tisztában a német hadsereg óriási felkészültségével.

Olaszország és Jugoszlávia viszonya

Belgrádból jelentik: A kormánypart lapja, a Samoprava hosszú cikkben foglalkozik Olaszország és Jugoszlávia viszonyával. A lap üdvözli Mussolini beszédét, amelyben állást foglalt a jelenlegi háborúval szemben és kinyilatkoztatta Olaszország semlegességét.

— Ez a kijelentés meglepéssel töltötte el Olaszország szomszédait, mert tudják, hogy miként kell számolni Olaszország magatartásával. A Balkán meg lehet elégedve. Mussolini, aki az

SARACSOGLU
török külügyminiszter

európai államférfiak rangelsője és, aki a legnagyobb tapasztalatokkal rendelkezik a semlegességet hirdeti. Ez biztosítja annak, hogy a Balkán-államok nem jártak rossz úton, amikor félreálltak a jelenlegi összefüggéstől. Jugoszlávia is helyesen tette amikor a maga és az általános érdekek felismerésével, semlegességét nyilvánította ki. Jugoszlávia bizalommal viseltetik Olaszország iránt, amellyel barátságot akar fenntartani a béke érdekében. Olaszország számíthat a Balkán erkölcsi támogatására.

UJ KÖNYVEK

— **Uj népvándorlás, Délamerika.** Az új népvándorlás című könyvsorozat. Gyakorlati útmutatóul akar szolgálni a földgömb öt világrészen elterülő országokról, ismertette az országok klimatikus gazdasági, szociális és politikai viszonyait, valamint azokat a körülményeket, amelyek között a vándor új otthonát és életlehetőségeket talál. A könyv szerzője Békessy Imre, az új népvándorlás problémáinak legalaposabb ismerője. A sorozat fel fogja ölelni mindazokat az országokat, amelyek a nagy népvándorlás szempontjából lényegesek. Jönnek s amelyekről minden elhatározás előtt pontos tájékozódást kell szerezni. A sorozat első kötete Délamerikáról szól, az amerikai kontinensnek arról a részéről, amely csekély népsűrűsége és természeti gazdagsága folytán ugyszólván egyedül fel tudné venni a hontalanná vált vagy váló tömegeket. A 244 oldalas egészségkönyv ára kétszínnyomású térképpel együtt 125.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

— **Funck—Brentano: Udvari világ.** Az Európai Kultúra Története c. sorozat (Croiset: Görög kultúra. Homo: A római kultúra. Galahet: Bizánc. Dawson: Európa születése. Huizinga: A középkor alkonya. Funck—Brentano: A renaissance. Gleichen—Rosswurm: A barokk) egy új kötettel gazdagodott. A Funck—Brentano: Udvari világ tartalmából kiemeljük: Társadalom és hierarchia. A falu. A paraszt. Házak, ruházat, táplálkozás. A tulajdon megoszlása. A feudális nemesség. A nemesség foglalkozása. Vidéki és udvari nemesség. A kastély élete. Urli kötelességek és kiváltságok. Földesuri jogszolgáltatás. Város. A király. A királyi hatalom családi eredete. Az igazságszolgáltató király. A király egyházi személyisége. Az udvar. XIV. XV. és XVI. Lajos. Pompadour asszony. Mária Antoinette. A királyi büntető parancsok. Jogszolgáltatási szervezet. A parlamentek. Az udvari világ szellemi arca. Hűbériség és házyomány. A monarchiák alapja: A család. A házasság. Erkölcök. Örökségi jog. Nevelés, oktatás. Hivatalnokok és katonák. Részvélemény, könyvek és hírlapok. Művészet és kultúra. Vallásháborúk. A világhírű könyv, amely minden kultúrnyelvre le van fordítva. Athenaeum-kiadásban, 344 lapos, számos fényképmelléklettel, ugyanint az előbbi kötetek, vászonkötésben 198.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

Titkos szolgálatot szervezett a város a hatóságilag megállapított árak tiszteletben tartásának ellenőrzésére

Kiméletlen szigorral, a legnagyobb eréllyel törik le Aradon az árdrágitást. Belga-zolódott, hogy Aradon sem alacsonyabbak a maximális árak, mint más városokban

Részletesen ismertette az Aradi Közlöny a városvezetés szeptember huszonhatodik rendeletét, amellyel az maximális árakat léptette életbe. Ez az árrendezés, amely elsősorban a huszeműek és a vendéglői árak tekintetében hozott változást és egyéb, az eddigi ármeghatározási rendtől eltérő újításokat is tartalmazott, arra készítette az aradi vendéglősöket, hogy különböző előterjesztéseket tegyenek Vlad Alexandru tábornok polgármesternek. A vendéglősök előterjesztésére a tábornok polgármester közölte, hogy az éttermi árak újrendszerü és az egyes fogásokra is kiterjedő ármeghatározását gondos tanulmányozás alapján léptették életbe. Mielőtt az új maximális árak táblázatát összeállították volna, a különböző vidéki városok hivatalosan meghatározott árait is figyelembe vették. Megállapították, hogy általában, az aradi árak, amint azt szeptember huszonhatodik hatályos életbeléptették, alacsonyabbak, vagy legalábbis azonosak a különböző vidéki városok maximális áraival, ugyanakkor, amikor ezekben a városokban például egyes húsrak olcsóbbak, mint nálunk. Így például Aradon az elsőosztályú marhahús 27, illetve 24 lei, ugyanakkor Temesváron 25 és 21 lei. Az elsőosztályú sertés hústemesváron 31, Aradon 34 lei, az olvasztott zsír 40, nálunk 44 lei, a hárj és nyersszalonna ára azonos. Ugyanakkor a husleves Aradon 10 lei, Temesváron 8 lei, illetve másodikosztályú vendéglőben Aradon 8, Temesváron 7 lei. A csorba Aradon 15

és 14, Temesváron 10 és 9 lei. Általában megállapítható, hogy Temesváron kisebb-nagyobb, alacsonyabb árak felé elhajlás mellett, az arány azonos az aradi maximális árak és beszerzési árak között.

Itt írjuk meg, hogy a városvezetés gondoskodott a maximális árak betartásának legszigorúbb ellenőrzéséről. Elsősorban a közönséget szólítja fel a városvezetés, hogy a maga részéről is kövessen el mindent a maximális árak betartására és minden kísérletet, amely az árak drágitására irányul juttasson a hatóságok tudomására. Elsősorban a meghatározott fizetésű emberek érdekeit kívánja védeni a város az ármeghatározással, mert hiszen a gazdasági életben adódó nehézségeket nem lehet mindenkor és maradéktalanul áthárítani a kisemberekre. Különösen pedig akkor nem, ha ennek a rétegnek vásárlóereje nem emelkedik. Eppen ezért hívja fel a városvezetés a lakosságot az ármaximálás rendszerének betartását célzó munkájának támogatására. De ettől függetlenül is, a belügyminiszteriumhoz intézett előterjesztésnek megfelelően, a városvezetés számára lehetővé tették a szélesebbkörű ellenőrzést. Tíz tisztviselő kapott miniszteriumi engedély alapján felhatalmazást az ellenőrzésre és a legnagyobb fokban, a közönség körében elvegyülve, mátol kezdve városi alkalmazottak ügyének arra, ne-hogy megszögjék a maximális árakat. A kihágókat mint árulózereket büntetik és a legszigorúbb, kiméletlen megtorlást alkalmaznak.

Ünnepélyes külsőségek között megnyitották az új máramarosi vasutvonalat

Bucureştiből jelentik: (Rador). Vasárnap reggel ünnepélyes külsőségek között adták át a forgalomnak a Salva—telciu vasutvonalat, amely Máramarost közvetlenül köti össze Erdéllyel. Az ünnepségen résztvett Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter is, aki Tataru Coriolan királyi helytartó és Jon Macovei, a CFR vezérigazgatója után beszélt és többek között ezeket mondotta:

— Minden új közlekedési lehetőség által a román munka úgy az egyén, mint a közösség szempontjából hasznosabbá válik. Új vasutvonalat szentelünk fel, amely biztosítani fogja az összeköttetést Máramaros és az ország többi része között. Éveken keresztül óriási hátrányunkra volt a vasutvonalak hiánya, amelynek következtében egyes vidékek teljesen el volt a vágva az ország központjától. Az utóbbi időben azonban gyors ütemben folytak a vasutvonal-építési munkálatok, úgy, hogy ma már a legtávolabb fekvő országgrszekkel is vasuti összeköttetésünk van. Ezt az építő munkát előre megállapított általános terv alapján kívánjuk folytatni és újabb közlekedési lehetőségek teremtése által nemcsak a közösség-

nek, de az egyes embereknek is érdekeit szolgáljuk. Igaz ugyan, hogy olyan idöket élünk, amelyek nem alkalmasak a nagy közmunkák elvégzésére, mert a rendelkezésünkre álló pénzt és munkáskezeiket az ország védelmére kell összpontosítanunk. Eppen ezért, hogy az ilyen természeti közmunkákat is elvégezhesük, valamennyien kötelességünket kell teljesítsük. Minden elvesztett pillanatot csak növelheti a veszélyt.

Az avató-ünnepségen jelenlévő miniszterek, a királyi helytartó, a vasut vezérigazgatója és a többi jelenlévő előkelőségek ezután a pályaudvar előtti sínparhoz léptek, ahol nemzeti színű szalag szimbolikusan elzárta a vonalat. Ghelmegeanu miniszter a szalagot olkóvaj átvágta, miközben a következőket mondotta:

— Megnyitottnak jelentem ki ezt a vasutvonalat, hogy azb használhassa az a szorgalmas nép, amely az országnak ezt a részét lakja.

Az ünnepség résztvevői ezután felszálltak egy szerelvényre, amelyen 15 kilométernyi utat tettek meg, Telciu községig, ameddig a vasutvonal már elkészült.

A nagyvezérkar nyolcadik számú rendelete

Bucureşti. A nagyvezérkar az alanti 8. számú közleményt bocsátotta ki:

1. Az 1940. vagy későbbi korosztályhoz tartozó és a sorozási törvény 71. szakaszát élvező csökkentett időt szolgáló azon ifjak, akiknek 1939. november elsején kell, hogy bevonuljanak és akik a tüzérségi, vagy lovassági tartalékosziszti iskolát öhajjtják elvégezni, beoszthatók ilyen egységekhez még abban az esetben is, ha nem oda sorozták be őket s ha a következő követelményeknek eleget tesznek:

a) 1939. október 15-ig tartoznak illetékes hadikiegészítőparancsnokságaiknál kérés betérjeszténi, amelyben kötelezik magukat, hogy a sorozási törvény 74. paragrafusában értelmében lefizetnek 5000 leit lóvásárlásra;

b) ezt az összeget 1939. november elsejéig fizessék le az illetékes pénzügyigazgatóságnál, hogy a bevonulásnál a vonatkozó nyugtát bemutathassák;

c) mutassa be a végzettségét igazoló következő okmányokat:

Lovasságnál: bármilyen iskola érettségi bi-

zonyítványa, amelynek alapján csökkentett szolgálati időt engedélyez számára a sorozási törvény;

Tüzérségnél: elméleti liceum baccalaureátusi bizonyítványa (esetleg) a régebbi egységes liceum érettségi bizonyítványa), vagy felsőbb elméleti iskolai tanulmányt igazoló irat.

2. Október 15-ike után a vonatkozó kérvényeket egészen október 25-ig bezárólag az 5000 lei lefizetését igazoló nyugta kíséretében a nagyvezérkarhoz kell leküldeni, tekintve, hogy a későbbi időben betérjesztett kérvényeket nem veszik tekintetbe.

3. Mindazok, akik a lóvásárlási díjat november elsejéig nem egyenlítik ki, továbbra is annál a csapategységnél maradnak, ahová őket a hadkiegészítő parancsnokság osztotta.

CORSO

MA: 3 órától folytatódólagosan

Közkívánatra visszahoztuk az

I. „Orgonavirágzás”-t

II. Utolsó gangster

Futott terem!

Tisztikar-választó közgyűlés az aradvárosi népközösségben

Részletes jelentés, hogy miként maradt hét szavazattal kisebbségben a népközösség szervezőbizottságának hivatalos jelölő-listája. A szavazás eredményei, kerületi részletezéssel

Több száz kerületi szavazó-kiküldött aláírásával felebbezték meg a vasárnapi választási eredményt

Hosszadalmas személyi harcok után vasárnap gyűlt össze az aradi magyar népközösségi tagozat tisztikar-választó közgyűlése. Az összes erőfeszítések, melyek azt célozták, hogy a választás a központi szabályzat előírásai szerinti menjen végbe, eredménytelenek maradtak. Arad magyarságának kiküldöttjei, a szervezőbizottság, amelyben a magyarság társadalmának minden rétege képviseletet nyert, osztályharcos és történelmi alapon oszlottak meg és így történt, hogy a hivatalos listával szemben egy „ad hoc” benyújtott ellenlistát is szavazás alá bocsájtottak, amely a titkos szavazás tényleges előírásainak gyakorlati alkalmazása nélkül, hét szavazattöbbséggel váratlanul többségbe került a közgyűlés által egyhangulag kiküldött szervezőbizottsági javaslat jelölőlistájával szemben. Amint megállapítást nyert, a szavazás eredményének e fordulatát az a körülmény okozta, hogy az aradvárosi tagozat közgyűlésén, a szervezeti szabályzat szakaszainak rendelkezései és a népközösség kolozsvári központjának külön írásbeli tiltakozása ellenére három önálló megyei község: Zsigmondháza, Ujarad és Kisszentmiklós magyar lakossága is tizenhat kiküldött szavazóval vett részt a választáson és mint „XI. kerület”, illetéktelen módon folyt be a választás szabályos eredményének kialakulásába. Ezeknek a tényeknek megállapítása után a tisztikar-választó közgyűlés többszáz kiküldöttje felebbezést intézett a Romániai Magyar Népközösség kolozsvári központi elnökségéhez, melyben hivatkozással a történeti szabálytalanságokra, kéri a választás illetéktelen szavazatainak megsemmisítését, vagy az új tisztikar-választó közgyűlés elrendelését.

Az 1939. május 13-án összeült alakuló-közgyűlés által kiküldött szervezőbizottság hivatalos ajánló-listája a következő volt:

I.

Elnök: Dr. Parecz Béla ügyvéd.
Alelnökök: Tarnóczy Lajos ref. lelkész, dr. Palágyi Jenő főorvos, Kovalovszky Ernő asztalos.
Pénztárosok: Zombory Gyula borbély, Csenka Gábor m. tisztviselő.
Ellenőrök: Szócs Didák kath. lelkész, Papp Antal banktisztviselő.

Intézőbizottság: I. kerület: Belezna István festőművész, Hagyó József vendéglős, Kárpáti Béla iparos, dr. Szuchy Pál ügyvéd, Tóth József iparos. II. kerület: Blaskovics István földbirtokos, Horváth Hugó munkás, Jakabos György munkás, Pöhm Tivadar m. tisztviselő, Zircher József m. tisztviselő, Zöldy Ernő m. tisztviselő. III. kerület: Czégka Tibor kereskedő, Hentschel István bankfőpénztáros, Sz. Jakab Géza lapszerkesztő, Piros Gyula m. tisztviselő, Vandracek Ignác építész. IV. kerület: Drescher Ferenc m. tisztviselő, Hubert Péter fanitó, Kovács Ernő asztalos, Pelcz József fuvaros, Zöldy Mihály mérnök. V. kerület: Gedeon József munkás, Gömöri Ferenc munkás, Hahn Alajos ny. főmérnök, Höhn Géza m. tisztviselő, Sampek József közműves, Szabó Gergely munkás, Tóth Sándor munkás. VI. kerület: Merffy József munkás. VII. kerület: Asztalos József munkás, Balog István földműves. VIII. kerület: Dupák József vendéglős, Füzesy Márton műszerész, Nagy Sándor munkás, Palásty József munkás, Sarusi Ferenc földműves, Zsiros Bálint művezető. IX. kerület: Bálint András munkás. X. kerület: Arnold Béla m. tisztviselő. XI. kerület: Buschi Emil óras.

A közgyűlés kezdetén az elnök kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg arról a veszteségről, amely az ország magyarságát Calinescu Armand miniszterelnök tragikus halálával érte. Calinescu Armand volt az az államférfi, — mondotta többek között, — aki elsőként ismerte fel az ittelő magyarság békés együttműködésének értékét és biztosította boldogulásunk kereteit a Nemzeti Újjászületési Front magyar altagozatával kapcsolatos népközösségi szervezet felállítására utján. Különös fájdalom számunkra ez államférfi elvesztése, — mondotta, — mert azt láttuk, hogy valóban megértéssel viseltett eszméinkkel szemben. A közgyűlés az elnök felhívására egyperces néma felállással áldozott Calinescu Armand emlékezetének.

A közgyűlés formalitásainak, jelentéseinek elhangzása után több, mint tizenegy kiküldött

szavazó kérelmére a választást vezető korelnök titkos szavazást rendelt el, mert bejelentették, hogy az alapszabályszerűen jelölt hivatalos listával szemben váratlanul egy másik listát is szavazás alá kívánnak bocsájtani. Szavazatszedő bizottság kiküldése után, — amelyben a korelnök vezetésével mindkét lista pártolói részéről két-két megbízott vett részt, a szavazás lebonyolítást nyert olyképpen, hogy a kiküldött szavazókat névszerint szólították az elnöki asztalhoz és boríték nélkül adták le szavazólapjaikat. Tekintettel arra, hogy a hivatalos lista egész ivnyi papírra nyomva került kiosztásra, viszont a benyújtott ellenlista sokszorosított példányai félfes nagyságu fehér papíron volt kinyomtatva, az első pillanatra bárki megállapíhatta, hogy melyik delegátus melyik listára adja le szavazatát. A szavazás eredménye a következő volt:

Leadtak 399 szavazatot. Ebből a hivatalos lista 196 szavazatot, a közgyűlésen benyújtott lista hét szavazattal többet, tehát 203 szavazatot kapott, minek folytán a korelnök az alábbi listát jelentette megválasztott tisztikarnak:

II.

Elnök: Jombart Lajos ny. őrnagy, földbirtokos.
Alelnökök: (Gazdasági) 1. Böszörményi Benedek építési vállalkozó. (Közművelődés) 2. Szentiványi Elek ügyvéd. (Társadalmi) 3. Bálint András munkás.

Pénztárnok: Szabados Árpád tisztviselő.

Ellenőrök: 1. Unger Gyula tisztviselő. 2. Pálmai János ifj. ügynök.

Intézőbizottság: Pálffy György cipész, dr. Vitos Pál ügyvéd, Baranyi Ferenc szabó, Jakabos György munkás, Horváth Hugó munkás, Barta Károly törv. tisztviselő, Aradi Béla ifj. munkás, Rácz Gábor munkás Primixli Antal asztalos, Széles Pál munkás, Vékus Lajos munkás, Uzsora István asztalos, Drescher Ferenc tisztviselő, Zöldi István szítás, Bauer József asztalos, Szöke János asztalos, Pelcz József fuvaros, Hubert Péter fanitó, Szabó János tisztviselő, Tóth Sándor munkás, Szabó Gergely munkás, Barabás József cipész, Gömöri Ferenc munkás, Kiss János munkás, Merfi József munkás, Bartok Sándor asztalos, Barják Imre munkás, Jambrik Mihály földműves, Kömüves Mihály pek, Sarusi Ferenc földműves,

Megfellebbezték a választás eredményét

Mjután a Romániai Magyar Népközösség országos szervezetének ajanszabályzatában a 9. szakasz kimondottan előírja, hogy a községek szavazói kifejezetten csakis az országos központi intézőbizottság előzetes engedélye alapján vehetnek részt valamely városi tagozat választásán; viszont ebben az esetben a kolozsvári központi elnökségének 1939. szeptember hó 25-én kelt levele kifejezetten kívánta, hogy Arad-közel-i községek — a megyei tagozat megalkotásának kérdésébe tartozván. — az aradvárosi tagozat tevékenységében nem vehetnek részt, ennek ellenére a fenti három község kiküldöttjei mégis megjelentek és szavaztak;

továbbá, annak ellenére, hogy a községek esetében a Szervezeti Szabályzat 15. szakaszának második bekezdése, valamint a 20. szakasz II. bekezdése kifejezetten előírja, hogy csupán 500 lélek jogosult egy szavazó-delegátus kiküldésére és nem 100 lélek mint a törvényhatósági városok esetében; mégis, a zsigmondházi, ujaradi és kisszentmiklói szavazókat 100—100 lélekszám után küldötték ki, tehát nemcsak szavazási jogosultságuk volt illetéktelen, de a szavazással megbízott kiküldöttek száma is;

továbbá mindenki által látott módon az elrendelt titkos szavazás semmi esetre sem minősíthető titkosnak, mivel történt sem zárt borítékok igénybevételével, sem pedig a névtelenség más egyéb biztosítékának felhasználása mellett;

a fenti tényekre való hivatkozással a szervezőbizottság és a választási kiküldöttek összehívott értekezlete elhatározta, hogy megfellebbezi az aradi tisztikar-választó közgyűlés kihirdetett határozatát a Romániai Magyar Népköz-

Nagy Sándor munkás, Palásty József munkás, Füzesy Márton műszerész, Tremli Imre borbély, Szabó Imre üveges, Csépar Béla bádogos, Forgó Gyula munkás, Arnold Béla tisztviselő, Buschi Emil óras, Halász Géza munkás.

Az utóbbi lista benyújtói nagy örömrivallással fogadják a korelnök bejelentését, majd a lista vezetője, Jombart Lajos ny. őrnagy, zsigmondházi földbirtokos rövid pár szóban mondott köszönetet az eredményért. Kifejtette, hogy bár egészségi állapota és az állam nyelvének nem tudása miatt magának is aggályai voltak az ellenjelöltség vállalásával szemben; mégis, a döntés előtt meghajlik. Köszönetét fejezte ki a hatóságok képviselőjének is a támogatásért, majd javaslatára a közgyűlés üdvözlőtáviratot küldött Öfelsége II. Carol királynak.

A szavazatok kerületi megoszlása

A szavazás, mint köztudomású népközösségi kerületek új beosztása szerint folyt le. Az új beosztás szerint az egyes kerületek leadott szavazatai az alábbiak szerint oszlottak meg:

(A római szám a kerületet, a következő a leadott szavazatok összességét, a következő számosság a hivatalos lista szavazatait, a legutolsó számosság pedig a megválasztottnak kijelentett második lista szavazatait tünteti fel:)

- I.) — 53. — 52. — I.
- II.) — 63. — 62. — I.
- III.) — 51. — 40. — II.
- IV.) — 57. — 5. — 52.
- V.) — 51. — 27. — 24.
- VI.) II. — — — II. (Buzsák).
- VII.) — 18. — 7. — II.
- VIII.) — 56. — I. — 55.
- IX.) 13. — — — 13. (Mikalaka)
- X.) — 10. — 2. — 8.
- XI.) — 16. — — — 16. (Zsigmondháza, Ujarad, Kisszentmiklós).

Amint a fenti kimutatásból megállapítható, a szavazást a XI. kerület nevében összefoglalt községi szavazatok döntötték el.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10.

Ma két szenzációs film egy műsorban!

I. A nemzetközi zóna

Dolores del Rio és George Sanders-ai.

II. Az elitelt asszonvok

Sally Eilers és Louis Hayward-ai.

5. 7.15 és 9.30. 3-kor mat né o c ó hejyarákkal.

Következik:

**SONJA HENIE és
RICHARD GREENE**

kápráza os kiállítású mill os film e:

**A karnevál
királynője**

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgönyeim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 840 le. Negyedévre 210 le
Félévre . . . 420 le. Egy hónapra 70 le

»Háborus« humor

A háborus események a hadiállapotban levő országok sajtójára is rányomták bélyegüket, ami nemcsak abban nyilvánul meg, hogy az egyes lapok korlátozott oldalterjedelemmel jelennek meg, hanem abban is, hogy a lapok hasábjain feltűntek az első háborus viccek. A „Berliner Illustrierte Zeitung” és a Bécsben megjelenő „Wiener Illustrierte” című lapok legutóbbi számaikban egy-egy teljes oldalt szentelnek a háborus humor új hajtásainak. Az egyes viccek a légvédelmi intézkedésekkel kapcsolatos elsötétítési rendeltetve vonatkoznak. Alább közlünk néhányat mutatóba belőlük.

Két ur találkozik az elsötétített bécsi utcán.

— Jó estét, Müller ur — mondja az egyik.

— Jó estét, Mayer ur — feleli a másik — Ön azonban összetéveszt valakivel, én ugyanis Matzner vagyok.

— Nagyon örvendek, Matzner ur, én meg Mertner vagyok.

— Mi az maga a sötétben borgászik? — kérdezi ismerőse a megrögzött halásztól.

— Miért ne! — Szent János bogarat tüztem a horog végére.

Jóhiszemű autobusz-vezető a sötétben:

— Van még valaki jegy nélkül, kérem?

Szerelmes fiatalember, imádottjához, az elsötétített parkban: „Itt minden nad foglalt, drágám, szálljunk fel talán az egyik villamosra”.

A vörös szín minden árnyalatában pompázó, borvirágos orru öreger ur az elsötétített utcán.

— Fedje le az orrát, Waminger ur — szólítja meg egyik ismerőse, — mert megbüntetik.

Az elsötétített villamoson egy utas hosszú madzagot tart a kezében amelyre sűrűn köt a göbököt.

— Saját találmányom, — magyarázza szomszédjának, — Ellenőrzésképen minden megállónál kötök egy göböt. Még egy göb és otthon vagyok.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 10.08, London 17.78, Newyork 443, Brüsszel 74 és öt-nyolcad, Működő 22.35, Amszterdam 236 és egy-nyolcad, Berlin 176.50.

— A PÁPA A VILÁG ERKÖLCSI VÁLSÁGÁRÓL. Róma. A pápa castelzarzói magányában kidolgozta az első enciklikát, amelyet október 4-én, Szent Ferenc tiszteletére fog felolvasni. Az enciklika bevezető részében azt fejezte ki, hogy a válság, amely az egész világot felett lebeg, elsősorban erkölcsi válság és onnan származik, hogy az emberiség csak azvagi lavakkal törődik és elhanyagolta a hittől, nem gondolt Istenre.

— Călinescu miniszterelnök szobra. Bucaresti. A főváros vezetősége elhatározta, hogy Armand Călinescu szobrát a Boulevardul Stirbey Vodán, a felsőbb hadiiskola épületével szemben, azon a helyen állítják fel, ahol meggyilkolták.

— Új államtitkárok és kabinetfőnökök. Bucarestből jelentik: Arzeoianu miniszterelnök Ioan Lahovaryt és Mihaila Vaiast miniszterelnökségi kabinetfőnökké nevezte ki. Kabinetfőnökké nevezték ki Serban Geblescut is. Serban Pop, a legfőbb gazdasági tanács igazgatója miniszterelnökségi beosztást kapott. Teodor C. Marinescut a legfőbb közigazgatási törvényszék tanácsosát belügyminiszteri államtitkárrá nevezték ki.

— Vilna ügye előtérbe került. Kaunas. Urbys litván külügyminiszter rendkívüli kihallgatáson fogadta Natkiewiczus meghatalmazott minisztert. Litvánia moszkvai követét. Mértékadó körökben lehetségesnek tartják, hogy a kihallgatáson Vilna ügye került szóba.

— Jugoszláv-magyar tárgyalások. Budapestről jelentik: A jugoszláv-magyar határon levő Lenti községben a két ország határzónáján levő hatóságok képviselői konferenciát tartottak. A magyar távirati iroda jelentése szerint ezen az értekezleten az összes helyi jelentőséggel bíró kérdéseket megvitatták és megválaszolták.

— Az új lengyel kormány vezetői Daladternél. Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök hétfőn délután kihallgatáson fogadta Sikorsky tábornok lengyel miniszterelnököt és Osuski csehszlovák követet.

— ÚJ MUNKARENDELÉS A VÁROSHÁZÁN. A belügyminiszteriumtól érkezett értesítés értelmében az aradi városházán a munkarendbeosztás a következőképpen módosult: Naponta reggel 8 órától déli 1 óráig délután 4 órától 7 óráig. Vasár- és ünnepnapokat követően délelőtt nincs szolgálat és csak délután dolgoznak a városi közigazgatás hivatalában. Szombaton pedig délután szünőtel a munka, délelőtt viszont fél kettőig van szolgálat. Különben a városvezetőség határozata értelmében a rendes munkanapokon délután csak belső szolgálat működik, úgy hogy a tisztviselők nem állhatnak a közönség rendelkezésére. Kivételt csak a pénzügyi szolgálat képez, ahol délután is elfogadnak lefizetéseket.

— A német-magyar tárgyalások eredményes befejezése. Budapestről jelentik: A német távirati iroda jelenti, hogy a német gazdasági bizottság és a magyar kormány megbízottai között a két ország árucseréjéről szabályozó kérdésben a tárgyalások eredményesen befejezést nyertek. Clodius miniszter, a német bizottság vezetője visszautazott Berlinbe.

— Széleskörű közkegyelem Spanyolországban. Madridból jelentik: Franco tábornok a spanyol nemzeti ünnep alkalmából közkegyelemben részesítette a volt köztársasági hadsereg valamennyi tagját, akiket a haditörvényszék hat esztendőnél rövidebb időre ítélte és akik a polgárháború előtt kifogástalan magaviseletűek voltak. Elengedték az olvank büntetésének egy részét, akiket hosszabb szabadságvesztéssel sújtottak, de akik a forradalmi vérontásban nem vettek részt. Ezenkívül sok halálos ítéletet fegyházbüntetésre változtatott át.

— Nagy sikert aratott Bucarestben Sadoveanu „Molima” c. színműve. Bucarestben a „Regina Maria” színpadon a napokban mutatták be Ion Marin Sadoveanu művészetügyi államtitkár „Molima” című darabját. A három felvonásos színművet 1930-ban mutatták be először a „Ventura”-színházban. A dobudzsai tárgyú színmű nagy sikert aratott.

— MÁR A GÁZÁLARCOKAT IS HAMISÍTJÁK. Lyonból jelentik: A francia hatóságok élelmes és a háborus riadalmat kihasználó szélhámosok után nyomoz. Néhány nappal ezelőtt a várost két idültözött fiatalember látta be és részint 50 frankért, részint minden elfogadható árban bocsátotta áruba saját készítményű gázálarcait. A város lakossága kapott a rendkívüli alkalmon és nagyszámban vásárolta meg ezeket a gázálarcaikat. Később azonban kiderült, hogy ezek közönséges hamisítványok, amelyek preparált vészanyagból készültek és nem tartalmaznak gázokat elnyelő anyagokat sem. A szélhámosok ellen a károsultak megtették fellelmentésüket. Kézrekerítésiúre erélyes nyomozás indult.

— Angol hajók visszavonulása a japán vizekről. Tokióból jelentik: A japán kormány a háborút viselő hatalmakhoz szeptember elején intézett barátságos felhívására, hogy hadihajóikat és csapataikat vonják vissza Kinából, a tokiói angol nagykövet most közölte, hogy a Jangcse folyóról 5 ágyunaszádot visszahívott. Kantoni jelentések szerint itt megkezdődött a francia telepen állomásozó francia csapatok teljes visszavonulása.

— Félév alatt 38.227.000 lel értékű építkezésre kértek engedélyt Temesváron. Temesvárról jelentik: Az utóbbi években egyetlen erdélyi város sem tudott olyan nagyarányú építkezéseket felmutatni, mint Temesvár. Az utóbbi hónapokban a lelkes építkezési vágy valamivel alább hagyott, de a városi mérnöki hivatal legutóbbi hat hónapról szóló kimutatása azt bizonyítja, hogy az építkezési kedv teljes ellankadásával mégsem lehet számolni: Temesvár még mindig állandóan épül. Márciustól augusztusig 425 építkezés történt összesen 38 és negyedmillió lel értékben.

— Villanylámpa a cipő orrában. Egy párisi mérnök érdekes találmányáról számolnak be a francia lapok. A találmány abban áll, hogy a cipőhegyre kis villanylámpát lehet beszerelni, amelynek áramszolgáltatását zseb-elem adja. Akármilyen sötét lehet ezután, az éjszaka, mindenki cipője orrával sajátmagának világíthat.

— Gyulay János dr. halála. Temesvárról jelentik: Fájdalmas vesztéség érte a bányási magyarságot: Gyulay János dr. temesvári ügyvéd negyvenhét éves korában hosszas és kínos szenvedés után meghalt. Gyulay annak idején tevékeny részt vett a Bányási magyarságának megszervezésében, bejárta minden magyarlakta községet, ékes szóval hirdette nemzettestvérei életigenlését, számtalan oktató, lelkesítő, felvilágosító beszédet tartott. Hosszu éveken keresztül tagja, majd alelnöke volt a megszünt Magyar Pártnak. Különösen nagy része volt az erzsébetvárosi tagozat életrehozásában, melynek elnöke is lett, majd később a jászvárosi tagozat is elnökévé választotta. Tagja volt évek előtt a város ideiglenes bizottságának is és ilyen minőségében is a magyarság érdekeit képviselte. Résztvett a katolikus közéletben is s az erzsébetvárosi egyháztanácsnak is éveken át buzgó tagja volt. Jelentős kulturális és társadalmi tevékenységet fejtett ki. Vezetőségi tagja volt a Bányási Magyar Közművelődési Egyesületnek, elnöke az Erzsébetvárosi Társaskörnek és alelnöke a Polgári Körnek Szeretett vadászni és vadásztársai beválasztották a „Hubertus” vadászegyesület vezetőségébe. Általános részvét mellettemették el.

— Házasság. Giulan Florica (Bucuresti) és Sterescu Constantin (Piasov) házasságot kötöttek.

— Dr. Róna orr. gége, fülorvos ismét rendel Str. Gh. Popa 1-a. alatt.

— A katonai előképzősök központi parancsnokságának felhívása. A katonai előképzősök központi parancsnoksága közli, hogy az 1921-ben született s Arad területén élő fiatal emberek az alatti helyeken és időben kötelesek sorozás céljából jelentkezni. Október nyolcadikán reggel nyolc órakor a mikalakaiak jelentkezése a Dispensar épületében, október 15-én Arad negyedik és ötödik kerületében lakók (Gáj és Buzsák) reggel nyolc órakor a Calea Aurel Vlaicu levő dispensárnál, október 23-án reggel nyolc órakor az első kerületben lakók a városháza kis tanácstermében és október 31-én reggel nyolc órakor a második és harmadik kerületben lakók a városháza dísztermében tartoznak jelentkezni.

— Hochmann Mihály dentist, Bul. Regele Ferdinand 40-42. alá helyezte át rendelőjét. (Banca Aradana-épületbe.)

— Megzavarodott bűnátában egy menekült lengyel asszony. Máramarosszéki. A határmenti falvak csend őrsége naponként kíséri menekült lengyel csoportokat a szigeli rendőrségre. A napokban az egyik menekült csoportban egy 45 év körüli nő is volt, aki férjét és két gyermekét elvesztette a háborúban és emiatti bánatában súlyos elmebajit kapott. A szerencsétlen lengyel asszonyt kórházba utalták.

Saját érdeke:

Olvassa el a

Kötelező Polgári Légvédelem magyarul írt kézikönyvét

Kapható minden újságárusnál és dohánytözsdében.

Ára csak 3 le!

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesülete értesíti tagjait, hogy az 1940. évre szóló szabadjegyek f. hó 3-ától kezdve minden keddi és pénteki napon délután a hivatalos helyiségben előjegyezhetők. Minden arra jogosult tag hozza magával a nyugdíj-könyvét és vasuti carnétjét. Figyelmeztetjük tagjainkat, hogy a CFR igazgatósága évközbéli megrendeléseket nem fogad el többé, ennek folytán mindenki f. hó 13-áig legkésőbb jelenjen meg a kérvény aláírása végett, mert a későbbi jelentkezéseket nem vehetjük figyelembe. Az elnökség.

A közlekedési rendőr álma

Kép szöveg nélkül.

Özv. Szablóczky Jánosné halála

Hosszu hónapokon át tartó szenvedés után elhunyt néhai Szablóczky János, Arad megye volt főszámvivőjének özvegye, született Greck Jozefin. Az elhunyt uriaszony hónapokkal ezelőtt Budapestben nem következett be javulás. Az uriaszony néhány hete visszatért Budapestre, ahol újabb klinikai kezelésnek vetette magát alá és hétfőn egy rövid távirat tudatta aradi rokonságával, hogy özv. Szablóczky Jánosné hatvan éves korában váratlan hirtelenséggel elhunyt és nagy részvét mellett még a hétfői napon örök nyugalomra helyezték.

Az elhunyt uriaszony férje, aki a főhatalom változásakor elhagyta a vármegyénel betöltött tisztségét, a Bancara, majd pedig az Iparosok Hitelszövetkezeténél, mint főtisztviseelő működött. Szablóczky emléke még most is élénken él az aradiakban és úgy őt, mint most elhunyt hitvesét nagy szeretettel vette körül Arad magyarsága. Özvegy Szablóczky Jánosné rendkívül munkaszerető férje mellett maga is kivette részét minden katolikus megmozdulásból. Egyike volt a Katolikus Nők Kongregációjának alapítóinak és haláláig vezetőségi tisztséget töltött be a hitbuzgalmotól áthatott körben. Peldás családi életet élt és a közszerepléstől rajongásig szeretett férjének elvesztésekor vonult vissza. Betegágánál Budapesten, ott tartózkodott leánya, Magda, dr. Fritz Ernő orvos felesége. Halálát leányán, vején, két unokáján kívül dr. Palágyi Jenőné unokahúga, valamint előkező és kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunyt lelkiudvéért szombaton reggel 8 órakor engesztelő gyászmisést mutatnak be az aradi minorita-atyák templomában.

— A geometria forradalma Németországban. Németországban mértani forradalom zajlott le. A birodalmi belügyminisztérium rendeletileg megállapította, hogy a derékszög, amelyet eddig 90 fokból állónak tekintettek, mint a 360 fokos körből kihasított negyedrészt, ezentúl száz fokra oszlik, a kör pedig 400 fokból áll. Ezzel az intézkedéssel Németország a mértan terén is áttért a tízes számrendszerre. Az új rendszer értelmében a szögszámításban nincs többé perc és másodperc, hanem csupán a tízes tizedrészt. A rendelet értelmében a változást 1945-ig kell végrehajtani. A rendeleti intézkedést az vette, szükségesnek, hogy a földmérés munkálataknál eddig kétféle rendszer alkalmaztak. Voltak, akik ragaszkodtak a régi, 360-as rendszerhez és voltak, akik már a tízes számrendszernek megfelelő négyzetes körbeosztást használták. A régi rendszer azonban érvényben marad a földrajzi, a koordináta- és hálózatvonalaknál, a földgömb és a térképek beosztásánál.

Hölgyek! Szabászati tanfolyamot kezdtek! Rövid idő alatt jól megtanulhat szabni és varrni

Dénes Klára divatszalonjában, P. Avram Iancu 10.

— Kisebbségi tanerők kinevezése. Márta Alexandru dr. királyi helytartó helyben hagyta azoknak a kisebbségi tanerőknek kinevezését, akik az állami elemi iskolákban a nemzetkisebbségi oktatást ellátták. Ennek következtében a következő, magyar és német tanerők kezdik meg működésüket a temesi királyi helytartóságban: Biber Hans Lenaheim, Hönig Eduard Alt ringen, Klein Károly Tolvadia, Friedrich György Nicki soara Mischunz Mátyás Jamulmare, Schlitter József Peculnou, Hartmann Miklós Giulvez, Wengert Henrik Denta, Ivánschitz Mihály Gottlob, Mikulasch Frigyes Paniova, Grell János Allos, Mallinger Ferenc Sacalaz, Roos Péter Pesac, Pfeiffer József Pertosasamare, Bertti Péter Varias, Schork Mátyás Cheretus, Millich János Stiuca, Volk János Darova, Knebel Laios Santana, Scheuermann Miklós Lindenfeld, Müller István Sandra, A női tanerők közül: Woltz Eszter Rauti (magyar tagozat), Pirkmayer Rozina Sandra, Kovács Adrienne Aradulnou, Constantinovics Olga Johannesfeld, Schlier Gabriella Teremiamica, Már Sarolta Colonia Babsa (magyar tagozat), Schmelzer Anna Teremiamica Hasenratz Erzsébet Biléd, Klein Teréz Biléd, Moll Erzsébet Varias, Avramescu-Wittmann Ilona Sannpetrumic, Baltz Erzsébet Garana, Frank Veronika Crueni, Frauenhoffer Erzsébet Steierdorf, Nagy Aurélia Ineu (magyar tagozat), Kiss Erzsébet Iratos (magyar tagozat).

— Az aradi futballbírótestület felhívása! Az aradi futballbírótestület felhívja a játékvezetők figyelmét, hogy valamennyi futballbíró kedden este 8 óráig vagy személyesen, vagy írásban jelentkezni tartozik a bizottságnál és közölni kell, hogy nincs-e behíva hadgyakorlatra. A központi bírótestület ugyanis átirathat kérte az aradi testülettől, közölje a hadgyakorlatra behívott futballbírók névsorát. Mindazokat akik nem jelentkeznek, olybá veszik, mintha hadgyakorlaton volnának. Az aradi bírótestület egyben felhívja azokat a játékvezetőket, akik nemzeti bajnoki, vagy kupamérkőzéseket vezettek, kimutatás keretében jelentésük be ezeket a mérkőzéseket ugyancsak kedd este 8 óráig, hogy a testület közgyűlése a tevékenységüket kimutatást a testület tisztségére elkészíthesse.

— A Pittman-javaslat a szenátus előtt. Washingtonból jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint Pittman szenátor terjedelmes indokolás keretében ma a szenátus elé terjesztette a semlegeségi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Lakatosok figyelmébe!

A légvédelmi munkákkal kapcsolatos kovács munkákat ocsón vállalja

A. DUMA kovácsmester, Sr. Dorobantilor 43.

— Minden hétre — egy tojás...? Berlinből jelentik: A birodalmi kormány rendeletet adott, ki, amelynek értelmében ezentúl tojást is csak tojásra lehet kapni. Az első hétre fejenként egy tojást állapítottak meg.

Különleges bélyegilletékek kell lenni az igazságügyminisztériumhoz közvetlen intézett kérvényekre

Az igazságügyminisztérium leirattal fordult Aradváros vezetőségéhez, közölve azt a rendszert, hogy közvetlen az igazságügyminisztériumhoz intézett iratokra az okmány- és repülőbélyegen kívül igazságszolgáltatási bélyeg ragasztás is kötelező. Ilyen bélyegilletékelés nélkül az igazságügyminisztérium egyetlen iratot sem intéz el. Az igazságszolgáltatási bélyegilleték díjszabása a következő: Kérvényekre és beadványokra 4 lei, minden melléklet után 2 lei, honosítási (naturallzare) és állampolgársági ügyek újraátvizsgálására vonatkozó kérelmekre 50 lei, honosítás, vagy névváltoztatás iránti kérvényekre 100 lei.

— A rendőrség katonai ügyosztálya felhívja a következő körülményekhez tartozó hadköteleseket, hogy jól fel fogott saját érdekükben, katonai behívóik átvétele végett a legrövidebb határidőn belül jelenjenek meg a rendőrség katonai ügyosztálya: Balin Stefan 1933, Gali Sándor 1936, Precup Filip 1922, Volungan Serafin 1924, Gorun Nicolae 1927, Lesnic Filip 1937, Holicica Carol 1937, Gáspár András 1933, Uilaki Ferenc 1917, Bărsan Gheorghe 1937, Zamfir Stelian 1936, Arsenov Dimitrie 1923, Dragota Ion 1933, Pantoc Alexandru 1936, Seran Florea 1932, Ciocan Teodor 1932, Sánta József 1933, Cionte Ioan 1932, Keresztési György 1933 és Moldvai József 1927.

Végkiárusításból

kimaradt len- és pamutvasznakai, asztal- és neműeket lakáson árusítom. **I. Grünberger** Moise Nicoara 1. sz. I. em.

— Ma, október 3-án nyílt meg az aradi római katolikus tanonciskola. A mai napig 113 jelentkező kérte felvételt az új tanonciskolába, amelyek két első és egy második osztálya lesz.

— Szerkesztői üzenet. „2020” jelize. Sziveskedjék kiadói hivatalunkba beíradni, mivel a beküldött hirdetés nem közölhető le.

A belvárosi építkezéseknek nincs akadálya a hadizónák területén

Szatmár. Mint ismeretes Szatmár katonai zónába esik és ezért az építkezési engedélyeket a hadvezetőségnek is láttamoznia kell. Ez a rendelkezés csak eggyel több oka annak, hogy Szatmáron teljesen ellanyhult az építkezési kedv. A város mérnöki hivatala az utóbbi két hónapban mindössze néhány tatarozási engedélyt adott ki. Ezzel kapcsolatban Goschly Mátyás városi főmérnök kijelentette, hogy a gyakorlatban tulajdonképpen semmiféle változást nem jelent a katonai zónává nyilvánítás. Mindössze arról van szó, hogy a katonai épületek és raktárak közelében, vagy olyan területeken, amelyekre a hadvezetőségnek szüksége van, vagy lehet, nem szabad építkezni. Bent a város területén azonban kevés van ilyen. Eppen ezért a belvárosi építkezéseknek semmi akadálya nincs. A városi mérnöki hivatal továbbra is minden formáság nélkül kiadhat építkezési engedélyt, amelyeknek birtokában az építkezési munkálatokat azonnal meg lehet kezdeni. A hadvezetőség ellenőrző irodát állít fel a megyében, ez a hivatal azonban még nem kezdte meg működését és egyelőre Mois Victor polgármester saját személyében teljes felhatalmazással látja el az iroda jogkörét. Megemlítette még Goschly főmérnök, hogy a városi mérnöki hivatal által kiadott engedélyket a záradékkal adják ki, hogy mindenki saját felelősségére építkezék és amennyiben a munka megkezdése, vagy befejezése után a hadvezetőség katonai szempontból kifogásolná az építkezést, vagy a maga számára igényelné a beépített területet, a tulajdonos nem léphet fel kártérítési igénnyel a várossal szemben.

Szétkapkodta a magyar közönség a Kötelező Polgári Légvédelem kézikönyvét

Mindenkinek saját érdeke, hogy tisztában legyen a kötelező légvédelmi intézkedésekkel és ne álljon táncdalánul a legerősebb kérdésekkel szemben. Mi sem bizonyítja ennek fontosságát jobban, mint az a körülmény, hogy a Magyar Népközönség törvényhozói élénk tevékenységet fejtenek ki a magyarnyelvű légvédelmi előadások megrendezése érdekében. Az az aradi könyv, amely most hagyta el a nyomdát és amely az összes szükséges felvilágosításokat tartalmazza, máris pótolja a magyarnyelvű légvédelmi előadások hiányát, sőt ezeknél előnyösebb is, mert a szó elröppen, de a nyomtatott beír, amely szakszerű tanácsokat tartalmaz, megmarad. A Kötelező Polgári Légvédelem kézikönyve az összes újságárusoknál és dohánvtözsdeben kapható, ára pedig éppen nagy fontosságára való tekintettel mindössze három lei. A megjelenés napján az első kiadás példányait valóságos szétkapkodták és már meg is jelent a második kiadás.

— Rendőri hírek. Zsigmond Ecaterina, Lahovary-ucca 16. szám alatti aradi lakosnőt a rendőrség letartóztatta, mert Popovici David, General Cernat-tér 7. szám alatti lakos feleségétől egy női aranyórát és különböző féherneműket lopott, összesen 1500 lei értékben. A megejtett vizsgálatok alapján megállapítást nyert még az is, hogy a fennnevezett egyén Stein Leib, Alexandru Gavru-ucca 20. szám alatti lakostól egy 400 lei értékű felöltőt is lopott. — Moldovan Ioan, Crisan-ucca 5. szám alatti lakos az aradi rendőrségen feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik szeptember 24-én a „Gambrius”-vendéglőben zsebéből 400 leit klopottak. A nyomozás az ügyben megindult. — Crisan Gheorghe, Vadului-ucca 13. szám alatti lakó aradi lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy 44 éves elmébajos Petru nevű fia szeptember 27-én eltávozott otthonról és azóta nyoma veszt. A rendőrség az eltűnt kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— Hurokra-került veszedelmes háziszarka. A rendőrség tegnap letartóztatta Boiac Irina háztartási alkalmazottat, aki ellen lopási feljelentést adtak be. A jelenleg ismeretlen helyen lakó cselédjének Temesvárról jött Aradra és itt a Gheorghe Laza-ucca 23. szám alatti lakó Klein Sándortól, akinél alkalmazásban volt, 4600 lei értékű különböző féherneműt lopott el. Kihallgatása során elmondotta, hogy 6 a tettes Maxis Eliza, Prutului-ucca 9. szám alatti aradi lakosnőnél elkövetett lopásnak is, ahonnan 1320 lei értékű különböző ruhamezőket vitt el. A veszedelmes háziszarka kihallgatása még folyamatban van.

— Az összes CFR vasúti nyugdíjasok és özvegyek figyelmébe! A „Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad” (Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesülete), Str. V. Goldis 6. Értésítők tagjainkat, hogy a temesvári vasúti vezérigazgatóság 37426. számú körrendelete értelmében az 1940. évre érvényes permiszek (szabadjegyek) iránti kérvényeket rövid záros határidőn belül be kell adni. Felkérjük a vasúti nyugdíjas tagjainkat, hogy irodánkban a nyugdíjoknyvvval és a vasúti carnetekkel jelentkezzenek a hivatalos órák alatt 8-tól délután 1 óráig. A fent idézett rendelet értelmében évközi kérvényeket a vasúti igazgatóság nem fog figyelembe venni és így mindenkinek érdekében van, hogy a kimutatásban a rendes időben szerepeljen. Mihai Măcelaru, elnök.

— Gazdag tartalommal jelent meg a magyar közepesztály népszerű hetilapjának az Új Időknek legújabb száma. A mai magyar irodalom legkiválóbbjainak cikkei, elbeszélései és költeményei sorakoznak benne. Művészi és időszerű képek teszik tellessé a szépirodalmi részt, amelyet a mulatságos és érdekes Ceruzajegyzetek, szerkesztői üzenetek s a többi hasznos és népszerű rovat egészítenek ki. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre Romániában 200 lei.

— A „Consum” új száma rendkívül gazdag tartalommal jelent meg és értékes információkat közöl úgy a külföldről, mint a helyföldről arról, hogy a háborus állapot következtében hogyan alakul világszerte a külkereskedelmi forgalom. A román-magyar új árucseré forgalmi szerződés szerint, 100:70 arányban bonyolítják le a két ország árucseréforgalmát. Németországi és magyarországi kocsikál bonyolódik le megélénkült állatexportunk. Mely államok alattvalói fizhetnek ipart Romániában a viszonyossági egyezmény alapján. Az új árdragítási törvény végrehajtása tervszerűen halad. Felszámol a temesvári sváb Kereskedelmi és Iparbank. Százhetvenmillió lei nyereséget realizált az Állami Osztálysorsjáték az utolsó három osztálysorsjátékon. A belöldi és külföldi tőzsdék irányzatairól, a devizapiac alakulásáról a legmegbízhatóbb információkat a Consumból olvashatja. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszer-tár, állomással szemben
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

SPORT KÖZLÖNY

A nemzeti bajnokságban

Öt mérkőzésen négy gólt lőttek a csapatok

Hetven percig támadott az AMTE, mégis vereséget szenvedett Galatiban — A Ripensia és a Victoria vereségei, valamint az UDR pontvesztése a forduló meglepetései

A nemzeti bajnokságban vasárnap öt mérkőzést bonnyoltottak le, miután a hatodikát még szombaton lejátszották a Venus és a Juventus csapatai. A vasárnapi forduló szokatlan gólképtelenséget igazolt: az öt mérkőzésen mindössze négy gólt lőttek a csapatok. Négy mérkőzés végződött tehát 1:0 arányban, míg az ötödik gólnélküli döntetlennel zárult. Az aradi munkáscsapat tartalékokat együttesét nem nagy bizalom kísérte a galati-i mérkőzésre és a jóslatok — beváltak, az AMTE már negyedik vereségét szenvedte el az idei bajnoki évadban. Hatalmas meglepetése a fordulónak a Ripensia veresége, amely az Unirea Tricolor elleni mérkőzésen következett be, de nem kisebb meglepetés a CAMT győzelme sem a Venus-vel szemben a Victoria felett, annak otthonában. Hatalmas meglepetést szerzett híveinek a bucaresti diákcsoport, a Sp. Studentesc is, amely Resicán hódított el egy értékes bajnoki pontot az UDR-től. A Rapid nagy harcban maradt alul Nagybánván a bajnokságra törő Carpatival szemben, a mely pontvesztés és kapott gól nélkül áll továbbra is a táblázat élén.

A bajnoki tábla a negyedik forduló után a következőképpen alakult:

1. Carpati	4	4	—	—	8	—	8
2. Venus	4	3	—	1	10	2	6
3. CAMT	4	3	—	1	7	5	6
4. Ripensia	4	2	1	1	9	5	5
5. UDR	4	1	2	1	6	7	4
6. Rapid	4	2	—	2	10	5	4
7. Gloria CFR	4	2	—	2	4	10	4
8-9-10. Juventus	4	1	1	2	5	10	3
8-9-10. Victoria	4	1	1	2	2	4	3
8-9-10. Unirea Tricolor	4	1	1	2	3	6	3
11. Sp. Studentesc	4	—	2	2	7	9	2
12. AMTE	4	—	—	4	1	9	—

Beszámolóink:

GLORIA CFR—AMTE 1:0 (0:0).

Galati. Élénk érdeklődés előzte meg a mérkőzést, amely érdemtelen pontokhoz juttatta a honi együttest. A mérkőzésen 70 percig az aradi csapat támadott, de a csatárok a legjobb helyzeteket is kihagyták, a galatii kapus pedig nagy szerencsével védett. Így állt fel az aradi csapat:

Gerold — Slivat, Lucian — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Léb, Reinhardt, Batrin, Fried, Török.

Az első félidőben az AMTE nyomozó főlényben van és a Gloria CFR csak igen ritkán jut lélegzethez. A belső trió nem jut lövéshez, a két szélső pedig nagyon gyengén játszott. Szünet után is AMTE támadásokkal folytatódik a játék, de a Gloria CFR most már gyakrabban lendül előre. A 15. p. Cucula beadását Horotan mintegy 25 méterről iveltje kapura és a labda a megiepett Gerold mellett a hálóba került (1:0). Ezután ismét a piros-feketék lendülnek bele, de a számos helyzet ellenére sem sikerül még egyenlíteni sem. A Gloria

CFR elkezeredetten védekezett és sikerült az eredményt tartani.

A győztes csapatban elsősorban a közvetlen védelem, itt is Justin kapus és Praszler II. tűnt ki. A fedezetsorban Szutor, elől pedig Cucula és Horotan érdemelnek említést. Az AMTE-ban Gerold nem kapott labdát, a gólnál súlyosan hibázott. A fedezetsor jól működött, mindhárman dicséretet érdemelnek, de a tehetetlen csatársorból egyiket sem lehet említeni. Bíró: Cretu.

FC CARPATI—RAPID 1:0 (1:0).

Nagybánva. A Carpati jó taktikával játszott és megérdemelten győzte le a Rapid együttesét. Az egyetlen gólt a 10. p. Lukács átadásából Perneki szerezte. Bíró: Tautu.

CAMT—VICTORIA 1:0 (1:0).

Kolozsvár. A CAMT ezuttal kitűnően játszott és rászolgált az értékes pontokra. A Victoria csatársora a kapu előtt tulságba vitte a cselezést. A 26. p. Bücher szögletéből Szeles fejelte a mérkőzés egyetlen gólját. Bíró: J. Petrescu.

UNIREA TRICOLOR—RIPENSIA 1:0 (1:0).

Bucuresti. A Ripensiaiban Tänzer is játszott, de így is csak a védelem mentette meg az ex-bajnokot a súlyosabb vereségtől. A 39. p. Carjan szerezte a győztesek gólját. Bíró: Vartolomeu.

UDR—SP. STUDENTESC 0:0.

Resica. Az első félidőben az UDR könnyen vette a játékokat és csak szünet után eszmélt fel, akkor azonban már késő volt. A Sportul a fontos bajnoki pontot megérdemelte. Bíró: Ritger.

Főlényes győzelmet aratott a Gloria a piski-i CFR ellen

Hetedik helyre kerültek a kék-sárgák

A nemzeti bajnokság B) osztályának második csoportjában a Gloria vasárnap a CFR Simeria együttesét látta vendégül és nagy fölényrel győzte le rendszertelenül játszó ellenfelét. Az Electrica, Mica, Kinizsi és Minerul győztek a többi mérkőzéseken és a táblázat a következőképpen fest a vasárnapi forduló után:

1. Electrica	4	4	—	—	8	3	8
2. Kinizsi	4	4	—	—	15	8	8
3. Mica	4	3	—	1	11	2	6
4. Minerul	4	2	1	1	4	6	5
5. Vulturii	4	2	—	2	7	5	4
6. Jjul	4	1	2	1	5	5	4
7. Gloria	4	1	1	2	12	10	3
8. CFR. Simeria	4	1	—	3	3	9	2
9. CFR. T.-Severin	4	—	—	4	3	10	—
10. Sparta	4	—	—	4	4	14	—

A mérkőzésekről adott beszámolóink a következők:

Gloria—CFR. Simeria 4:0 (3:0).

A Gloria pályán, gyenge érdeklődés mellett került lebonyolításra a mérkőzés, amelyen a Gloria — ha csatársora akcióképesebb — könnyen kétszámjegyű győzelmet is arathatott volna. Így állt fel a két csapat:

Gloria: Thejmer — Régnér, Volentir — Siclován, Codrean, Micola — Igna, Farkas III., Fritz, Henegar, Mercea.

CFR. Simeria: Nemes — Gábor, Jurca — Suciú, Siclován, Csányi — Pasca, Szabó, Magau, Schir, Nagy.

A Gloria fölényét csak a 20. p. tudja góllra

váltani, amikor is kezelés miatti 11-esből Codreanu góloz (1:0). Négy perccel később Farkas III. nehéz szögből lapos gólt lö a jobbsarokba (2:0). A 32. percben Farkas jól teszi ki Fritzet, aki a kifutó kapus mellett góloz (3:0). Fritz közben megsérült és előbb jobbszélen, később belül sántikált.

A második félidőben a Gloria fölénye tovább tart. De a csatársor most sem jobb és így csak egyetlen gólt tud elérni. A 25. percben Igna jut el és beadását a középhuzódó Mercea a jobbsarokba vágja (4:0).

A győztes csapat védelmében Volentir tűnt ki, a fedezetsorban Siclován és Micola, míg Codreanu edzésiánnal küzdött. Elöl csak az ujong Farkas III. páratlan agilitása dicsérhető. A vendégcsapat védelmében Nemes és Gábor, a fedezetsorban Siclován és Csányi, elől pedig Schir tet szett. Bíró Márton.

A második csoportbeli eredmények: Kinizsi—Jjul 2:1 (1:0). Electrica—Vulturii 2:0 (0:0). Mica—CFR. T.-Severin 1:0 (0:0). Minerul—Sparta 2:1 (1:0).

Egyéb B) ligás eredmények: NAC—Mures 5:2 (3:1). FC Nistru—Astra 3:3 (2:1). Tricolor CFPV—Dragos Voda 2:1 (1:1). FC Braila—AS Constanta 2:1 (2:0). Törekvés—Victoria (Nagykároly) 5:2 (2:1). Sodronyinar—Cimentul 4:1 (2:0). Crisana—Oltul 3:2 (2:0). Franco Romana—Turda 3:2 (2:1). Macabi—DOC 6:0 (1:0). Ferroemail—Prahova 3:0 (1:0). Macabi (Chisinau)—Traian 2:2 (1:1).

Győztek az esélyesek a kerületi bajnokság vasárnapi fordulóján

Az alkerületi elsőosztályú bajnokság vasárnapi fordulóján lebonyolított négy mérkőzés az esélyes csapatok győelmét hozta. Ugy az Olimpia, mint a Crisana CFR, továbbra az AAC megszerezték a bajnoki pontokat, de idegenben sikerült győznie az Unirea-nak is az Egyetértés felett. A táblázat élesoportjában a sorrend változatlan maradt: az Olimpia vezet továbbra is a Crisana CFR és az AAC előtt. A tabella a vasárnapi forduló után így alakult:

1. Olimpia	4	4	—	—	15	1	8
2. Crisana CFR	4	4	—	—	17	2	8
3. AAC	4	4	—	—	14	4	8
4. Titanus	4	2	1	1	3	2	7
5. Unirea	4	2	1	1	8	8	5
6. Astra	3	2	—	1	7	3	4
7. Egyetértés	5	2	—	3	7	7	4
8. ATE	5	2	—	3	12	14	4
9. Banatul	5	1	—	4	6	19	2
10. Tricolor	4	1	—	3	4	15	3
11. Transilvania	4	—	—	4	2	9	—
12. Gaiana	4	—	—	4	4	15	—

Beszámolóink az alanti:

Olimpia—ATE 4:1 (2:1). Nagyon szép, iramos mérkőzés keretében győzött a bajnokjelölt csapat a tornászok felett. Az Olimpia góliain Mihók (3) és Simceac osztozkodtak, az ATE gólját Galut érdeme.

Crisana CFR.—Banatul 5:1 (1:1). A Banatul jó tartotta magát és csak a végén roppant össze Podina (4) és Ardelean, illetve Békési szereztek a gólokat.

AAC—Transilvania 2:0 (0:0). Az atléták többet támadtak és győelmük megérdemelt volt. Mindkét gólt Vass szerezte, az egyiket 11-esből.

Unirea—Egyetértés 3:2 (3:2). Élénkíramu játékban az Unirea szerezte a pontokat. A gólokat Sirkó III. (2) és Szabó Károly, illetve Sárközi és Merklj lőtték.

Ujjászervezési folyamat indul meg az AMTE-ban

Az aradi piros-fekete csapat gyengébb szereplése arra készteti az egyesület vezetőit, hogy sürgős frissítésről gondoskodjanak. Főleg a csatársor az, amely erre rászorul és az AMTE vezetőségének elhatározott szándéka, hogy megerősíti a csapatot. Szó lehet esetleg arról, hogy Grünal, a Venus egykori válogatott szélsőjével fogják beöltetni Bermoser örökét, lehetséges az is, hogy a védelem megerősítésére az Aradon tartozkódó Albut, a sokszoros válogatott hátvédet szerződésük le. Arról is beszél a fuma, hogy Budapestről hozat edzőt az aradi munkásegység és ezzel kapcsolatban Mándi Gyulának a Hungaria egykori válogatott hátvédjének neve került forgalomba. Annyi bizonyos, hogy az egyesület vezetősége nem fogja tétlenül nézni, hogy a csapat a kiesés felé haladjon és most, amíg nem késő, érdemeget intézkedéseket fog hozni.

A Balkán atlétikai játékok első napja

Athen. Vasárnap kezdődtek meg a Balkán atlétikai játékok, amelyekben a rendező görögökön kívül Románia, Jugoszlávia és Törökország atlétái álltak rajthoz. Az első napi versenyen a román atléták nem nyertek első díjat és az eredmények a következők:

100 m.: 1. Muzafer (török) 11.5 mp. ...5. Coracu, 6. Cristea. Magasugrás: 1. Lecasta (görög) 180 cm. ...4. Yost 180 cm. 10.000 m.: 1. Ragazon (görög) 32 p. 53.6 mp. 2. Dinu Cristea 33 p. 39 mp. Súlydobás: 1. Kovacsevics (jugoszláv) 1464 cm. 2. Schullery 1444 cm. 800 m.: 1. Stratacor (görög) 2 p. ...6. Talmaciú 2 p. 04 mp. Az első nap után Görögország vezet 25 ponttal. 2. Törökország 14 p. 3. Jugoszlávia 13 p. 4. Románia 8 p. A versenyt készen folytatják.

Kettős vereségei mérték a bécsiek a budapesti válogatott csapatokra

Budapest. Bécsben és Budapesten a két város válogatottjai csapnak össze és pedig Bécsben az A) csapatok, Budapesten a B) csapatok. Mindkét mérkőzésen a bécsiek győztek.

BÉCS A)—BUDAPEST A) 3:1 (1:0). Bécs. A mérkőzés mintegy 35.000 néző előtt folyt le a bécsi stadionban és a meccs érdekessége, hogy valamennyi gólt fejjel érték el. Bíró: Stefanovic.

BÉCS B)—BUDAPEST B) 2:0 (1:0). Budapest. Élénkíramu mérkőzést vívott a két csapat és a csupa fiatalokból álló bécsi együttes nagyobb lendületével győzött. Epp szerezte a bécsi tartalékok mindkét gólját. Bíró: Vass.

TEKESPORT

A Prieteni váratlan veresége után,
az AAC és Infrătirea a bajnokság
esélyesei

Az Infrătirea és a Tricolor győztek vasárnap
Jól sikerült a Fortuna avató-tekeversenve

A vasárnap tekesportja ismét nagy programot bonyolított le. Két csapatbajnoki mérkőzésen kívül, szövetségi díjmérkőzések és a Fortuna avató versenye adott alkalmat az erők összemérésére. A bajnoki mérkőzések meglepetése a bajnokaspiráns Prieteni veresége volt, hatalmas küzdelemben az Infrătirea győzött felette minimális különbséggel és ezzel emberi számítás szerinti elvesztette esélyét a bajnokság megnyerésére, mert valószerűtlen, hogy akár az AAC, kinek a Metalurgistul ellen van két mérkőzése, akár az Infrătirea, kinek az utolsó ellenfele a mostanában gyengébb Tricolor, a bajnoki mérkőzések során pontot adnának le. Így minden valószínűség szerint az AAC és Infrătirea között dől el a bajnokság. Győz az a csapat, mely hátralevő mérkőzésein több fát űve azonos ponttal, jobb faeredménnyel zárja a bajnokságot. Ez a valószínűség, de a tekegolyó kerek és másként is alakulhat még a végeredmény.

Infrătirea—Prieteni 218:213. A két kiváló csapat mérkőzése pompás sportot hozott, melyben véges végig, fei-fei melletti küzdelemben, a kevesebb kihagyásokkal játszó csapat győzött. A Barátok kezdik a mérkőzést, a kezdet biztató, de néhány játékos bizonytalansága következtében mindössze 5 állításig 45 fát jut el a csapat. Az Infrătirea viszont gyengén kezd, de a finis emberei nagyszerűen működnek és 6 állításon túl 57 fával záriák a menetet, mely 12 fa előnyt jelent. A második menetben már javul a Prieteni, fontosan hat állítás ér el, de javul az Infrătirea is. 63 fát űt és az így kialakuló 21 fa előny már nehezen hozható be egyenlő erejű csapatok között. A Prieteni nem adia fel a küzdelemből és bár két embere vezrik e menetben, 52 fát hoz össze és mivel az Infrătirea ez a menete gyengé, csak 45 fát jutnak el, a 15 faelőny nem éppen behozhatatlan. Rá is kapcsol a Prieteni és bár nem éppen sikerül a menet, mégis legjobb részeredményét, 62 fát ér el. Ha az Infrătirea győzni akar, 49 fára van szüksége. Időfeszített küzdelem kezdődik. Az Infrătirea tényleg gyengén kezd, már kilencedik embere dob, de még csak két állítás után vannak, mikor az utolsó négy játékos pompás nyugalmal mégis összehozza a hiányzó három állítást és azon túl a szükséges famennyiséget és 53 fát űve, minimális öt fával nyeri a mérkőzést. Megszerezve a momentum a végső győzelemhez. Csapatok: Infrătirea: Pascu, Nagy II., Hanga, Berkovits, Gaida, András, Mozák, Filipas, Merik, Csiky, Fritz. — Prieteni: Curila, Tóth, Rosenzweig, Wittmer, Strzalka, Drucean, Korbita, Orbán, Bolváry, Kiss, Böhm, Lipniczky.

Tricolor—Metalurgist 178:167. A két formájának mélypontján levő csapat küzdelemből az otthonában játszó Tricolor került ki győztesként, revansot véve múlt heti legyőzöjén. A játék egy menetet kivéve, gyenge szinten mozgott, mely részben a csapatbeosztási kísérletek eredménye. A Tricolor kezd 43-as menettel, melyre a vasasok még gyengébb 31-el felelnek. A második menet javulást ígér, mert a Tricolor most pompásan játszik és 62 fával zárja a menetet és a Metalurgistul is javul valamit, 42 fát űt. A harmadik menet azonban újabb visszaesést jelent, mert a Tricolor mindössze 26 fát jut el, úgy hogy a vasasok, bár csak az előbbi menet eredményét, 42 fát hoznak össze, mégis esélyesek lesznek hiszen az előny 13 fára szűzörödtött össze. Ez a feltevés megerősödik, mert a Tricolor zárómenete is gyenge 47 fa, de a vasasok ezáltal sem tudnak felemelkedni, 49-es menetükkel csak csökkentik a különbséget és tizenegy fával maradnak alul.

Csapatok: Tricolor: Balla, Ferenczi, Weszely, Ghincev, Rózsa, Szirbusz, Czeh, Paitek, Román, Münich, Szilágyi, Varga. — Metalurgistul: Fekete, Gregorik, Szendrev II., Szilágyi, Tyahor, Szendrev III., Vancsik, Vékus, Pop II., Gócs, Szóke, Szendrev I.

A Fortuna csapatavató tekeversenve

Nagy érdeklődés mellett, jó rendezésben folyt le a Fortuna csapatavató-tekeversenve, mely szombaton este az egyéni versenyekkel vette kezdetét, vasárnap pedig váltakozva, az egyéni csapatversenyek kerültek lebonyolításra. Az egyes versenypálya részére kissé túlszűkült program, nehéz munkát adott a rendezőségnek, de Gligorescu Stefan és Nuver Józseffel az élen, a rendezőség, ha késve is, de sikeresen fejezte be a versenyt és osztotta ki az értékes tiszteletdíjakat. Ugy a férfi, mint a hölgy egyéni versenyen csaknem kivétel nélkül Arad legjobb egyéni játékosai versengtek és azok helyezése többszörös holtverseny eldöntése után a következő sorrendet hozta: Hölgyversenyben Pascu Gheorghenă győzött 8 fával, 2. Merkné 8 fával, 3. Hangáné 8 fával, valamennyien az Infrătirea hölgycsapatának tagjai. Férfi versenyben Hanga lett a győztes 17 fával, 2. Pascu Gheorghenă 16 fával, 3. Földi 16 fa, 4. Albertszky 16 fa, 5. Drucean 16 fa. A csapatversenyben az Infrătirea csapata győzött 203 fával, 2. Fortuna 199 fa, 3. Tricolor 188 fa.

A teke csapatbajnokság táblázata

Prieteni	8	5	—	3	164	1540	10
AAC	6	4	—	2	1241	1230	8
Infrătirea	6	4	—	2	1229	1191	8
Tricolor	6	2	—	4	1134	1223	4
Metalurgist	6	1	—	5	1066	1130	2

Szövetségi-díj táblázata

AAC	5	5	—	—	953	798	10
Prieteni	7	4	—	3	1118	1044	8
Tricolor	6	3	—	3	955	1047	6
Metalurgist	6	1	—	5	854	943	2
Infrătirea	4	1	—	3	613	661	2

O Előrehozott mérkőzéseket az Infrătirea és a Tricolor. Az Infrătirea és Tricolor az egymás elleni bajnoki csapatversenyük mérkőzéseit, melyeknek eredeti játéknapi október 8. és 15-ike lettek volna, barátságos meg egyezéssel e héten játszik le. Az első mérkő-

zés október 4-én, szerdán este 8.30 órakor az Infrătirea rendezésében a Nagy Béla-vendéglő versenypályáján, míg a visszautó mérkőzés a Tricolor rendezésében, a Münch-vendéglő versenypályáján október 6-án, pénteken, ugyancsak 8.30 órakor kerül lebonyolításra. Mindezt mérkőzésre a Prieteni delegált versenybírákat.

O A vasárnapi mérkőzéseket példásan vezették le az AAC tekezőiből delegált bírák Macian, Bardocz, Lészay és Heidrich. Határozott de tapintatos fellépésük például szolgálhat a jövőre.

O A tartalékcsoportok díjmérkőzéseit érdekes küzdelmeket hoztak, játéku pedig biztató a jövőt illetőleg. Tricolor—Metalurgistul 189:170, Prieteni—Infrătirea 184:136.

Maginot-vonal — a levegőben!

Hogyan képzel el Bernard Serrigny francia katonai szakíró egy légi védelmi övezet létesítését?

București. A francia „Revue des Deux Mondes” című magas színvonalú folyóiratban Bernard Serrigny katonai szakíró rendkívül érdekes cikket közöl arról, vajjon lehet-e képzelni egy légi Maginot-vonal létesítését a francia határokon? A cikket az „Universul” című bucurești lap is ismerte.

Bernard Serrigny a kérdésre határozottan „igen”-nel válaszol s megállapítja, hogy a jelenlegi helyzetben egy légi Maginot-vonal időszerűbb, mint valaha.

A hadviselő állam részére — hangzik a cikk — életérdek a városi lakosság védelmezése, mert — eltekintve a légi támadások erkölcsi hatásától — a városok érintetlensége az államépítés, közgazdaság és fenti utópia szelleméből egyformán döntő fontosságú. Az 1918. évi győzelem után a francia nagyvezérkar elhatározta, hogy olyan erődöket létesít, amelyek a maguk egyedülálló, uiszerű berendezésével minden ellenséges behatolási kísérletet megörlnek. A gigantikus munka Belhague tábornok és a tüzér-, valamint műszaki mérnöktisztek vezetésével megszületett. A Maginot-vonal szilárdan áll.

Ami a légi Maginot-vonal kérdését illeti Bernard Serrigny a következőket írja:

Még élénken emlékezünkben van, hogy amikor a világháború idején, ellenséges repülőgépek egy-egy kötött ballonunk ellen támadást intéztek, gyakran megtörtént, hogy a gép valamely része a kábelbe ütközött és a pilóta hiába küzdött tovább az egyensúly helyreállításáért, a gép egérlogóba került és lezuhant. Az angol légvédelem, amelynek nagyságáról fogalmat alkotunk, ha meggondoljuk, hogy hatezer vezénylő tisztje van, szintén kötött ballon rendszerrel képviseli el a repülőgéptámadások elhárítását de az angol rendszer technikailag még nem tökéletes és nem alkot igazi Maginot-vonalat.

Mégis hogy lehetne elképzelni a légi Maginot-vonalat?

Ennek a vonalnak két részből kellene állnia: egy passzív akadályvonalból és egy aktív védelmi vonalból. Mi a passzív akadályvonal? A ballon, vagy pontosabban az a kábelrendszer, amelyet a levegőben tart. Határainkon — írja a francia katonai szakíró — meg lehetne valósítani egy ilyen ballonrendszert, amelyet elég sűrűn alkalmaznánk ahhoz, hogy a repülőgépek ne hatolhassanak át közöttük és elég magasak is, hogy ne repülhessenek át felettük. A valóságban kilométerenként öt-hat ilyen ballont alkalmaznánk, amelyek husz-kilométeres szélességenként hatezer méter magasságra emelkedhetnének. Egyébként annak sincs semmi akadálya, hogy az alballonokhoz új ballonokat kötvé, a magasságot megkétszerezessük.

Serrigny szerint ezt a ballonrendszert a határtól több kilométernyire kellene felállítani, hogy légi riadó esetén a kezelő személyzetnek még az ellenséges gének megérkezése előtt kellő ideje legyen a ballonokat teleresztetni. Ez volna a passzív akadályvonal. Az aktív védelmi vonal tekintetében az eljárás már igen egyszerű. Nyilvánvaló, hogy a ballonrendszer alkalmazásával az ellenséges repülőgépeknek új támadási akciókat kellene végrehajtaniuk, mielőtt a bombázás célpontját elérnék. Ez a légi hadművelet a ballonok ellen irányulna, amelyeket a géneknek első sorban kell lelőniük, hogy a kábelhüvelygönyön áttűrhassanak. Ez természetesen szükségképpen magával hozza azt a tényt, hogy az ellenséges repülőgépeknek a kábelvonal körül hosszabb ideig kell tartózkodniuk és így jobban kiszolgáltatottak magukat az aktív védelmi vonal léghárító tüzeiségének, másrészt kevesebb erőt fejthetnek ki az aktív védelem vadászrepülőgépeivel szemben. A védelmi vonal vadászrepülőgépeinek mozgékonyasága legalább háromszor meghaladná a támadó gének mozgási lehetőségét, hiszen ezek nem hordoznak bombákat magukkal és építésük is sokkal könnyebb.

Ez a ballonok által tartott kábelhüvelygöny volna az igazi légi Maginot-vonal — jegyzi meg Serrigny — amely csirájában fojthatna el minden ellenséges repülőgépet.

Bármely hihetetlennek tűnik is fel — fejeződik be a cikk — a légi Maginot-vonal létesítése aránylag kevésbe kerül. Egy ballon ára 8000 frank a hozzátartozó kábelhüvelygönyvel együtt. Háromezer ilyen ballon egymás mellé függesztése 500 kilométer hosszúságú védelmi vonalat alkotna, amelynek költségei nem többek 240.000 franknál. A léghárító ágyúk és gyorstűzelő fegyverek beállítása már sokkal nagyobb pénzügyi befektetést igényelnek. Ezek a kiadások csak egy hányadát alkotják azonban annak a tekintélyes összegnek, amelyet a francia állam a polgári légvédelem megszervezésére eddig elköltött.

Az aradi kereskedelmi és
iparkamara új hivatalos órái

A nemzetgazdasági minisztérium rendelkezésében a kereskedelmi és iparkamarának is be kell vezetniük a közhatalóságok részére megállapított hivatalos órákat s ennek következtében a kamaránál október 2-től kezdve az alábbi hivatalos órák lesznek:

Hétfőn s az ünnepeket követő napokon délután 3-tól fél 8-ig. Kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken délelőtt 8—1-ig és délután 4—7-ig. Szombaton 8—fél 2-ig. A felek részére a kamara irodája nyitva van hétfőn és az ünnepeket követő napokon délután 4—6-ig, a többi napokon pedig délelőtt 9—1-ig.

A közönség kizárólag a fent említett időpontban keresheti fel a kamarát, amikor a Oh Lazar-uccai 2. kapu nyitva lesz. Telefon utját is csak ebben az időpontban nyújt a kamara irodája felvilágosításokat.

A kamara irodája egyébként mindazot ügyeket, melyek különleges adatrűtést vagy hosszabb tanulmányozást nem igényelnek, 2 óra alatt elintézi.

HOLLAND-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajóutak az

Egyesült-Államokba,
Kanadába és
Középamerikába

Felvilágosítások és beiratkozás:

HOLLAND-AMERIKA LINIE

ARAD, Bulev. Regele Ferdinand No. 9.
Telefon 21-77.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.
Tel. 4.41.65.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A német-román gazdasági tárgyalások eredménye

Bucurestiből a magyar fővárosba utazott a német tárgyalóbizottság

A szeptember 17-ikén kezdődött román-német gazdasági tárgyalások befejeződtek. A német bizottság Clodius helyettes birodalmi nemzetgazdasági miniszter vezetésével már Budapestre érkezett és pénteken megkezdte a tárgyalásokat a magyar bizottsággal, amelynek vezetője Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter. A magyar tárgyalások, amelyek ugyancsak kereskedelmi és áruváltási kérdésekre terjednek ki, előreláthatólag még ma befejeződnek.

A román-német tárgyalásokról a „Timpul” érdekes ismertetést ír. A lap arra emlékeztet, hogy az 1935. március 23-ikán, valamint az 1939. március 23-ikán megkötött román-német gazdasági egyezmény csak általános rendelkezéseket tartalmaz a két ország közötti áruforgalom lebonyolítására vonatkozóan. Ez a két egyezmény csak keret tehát, melyet időnként új rendelkezésekkel kell kibővíteni az alkalmazásuk során előadódott gazdaságtechnikai kérdések megoldására. Mindkét egyezmény ezért úgy intézkedik, hogy a két állam megbízottai időnként üljenek össze a további árukontingensek és a fizetési módok megállapítására. Ezek az időnkénti megbeszélések különösen akkor elkerülhetetlenek, amikor a két ország között elszámolási alapon (kliringben) fizetik az eladott és vásárolt árukat, mint Románia és Németország esetében. A kereskedelmi egyezmények időnkénti felülvizsgálása különben is általános szokás, amelyet Románia is rendszeresen alkalmazott.

A jelenlegi tárgyalásokat, mint ismeretes, még a múlt év decemberében határozták el és a két ország közötti árucseré további programjának megállapításáért váltak szükségessé. Ezeknek a tárgyalásoknak — írja a Timpul — semmi kapcsolatuk nincsen semmiféle külpolitikai kérdéssel, vagy valamilyen nemzetközi eseménnyel, amely most napirenden szerepel. Egyszerűen rendes belső gazdálkodási megfigyelésről van szó, amelyre ezeknek az eseményeknek a véletlen összetalálkozása semmiféle befolyással nem volt és nem is lehetett. A tárgyalások során korábbi megállapodások részlet módosításain kívül egyetlen új kérdésként a cseh-morva védnökségnek a német birodalom gazdasági életébe való bekapcsolása szerepelt. Eddig ugyanis, mint ismeretes, külkereskedelmi tekintetben Csehország és Morvaország külön álló területként szerepelt a német megszállás után is és most az általános német árukontingensek keretébe fel kellett venni a cseh-morva protektorátus részére eddig külön szállított, vagy onnan vett áruk mennyiségeit és fizetési módzatait is.

Amint a külügyminiszter lapja megállapítja, a kontingensek megállapításánál semmiféle nehézség nem volt. A kölcsönös érdekek tárgykörü figyelembevételével a román és német tárgyalóbizottság könnyűszerrel megállapította az 1939-ben és 1940-ben kicserélésre kerülő árumennyiségek közötti arányt. Korrekt és szelvényes megállapodás jött létre, mert egyik részről sem támasztottak túlzott kívánságokat. Az árukontingensek végösszege mindkét részről elfogadott kisebb változtatásoktól eltekintve, körülbelül a múltévi keretben marad. Így például Románia a következő évben — mint már jelentettük — nemcsak élőállatot vihet ki Németországba, hanem friss húst is, ezzel szemben a németek több vasat, kohószénét, nyersvasat és hasonló árukat fognak szállítani Romániának. A petroléumszállítások körül sem voltak nehézségek, mert a tárgyalások minél végig a tavalyi mennyiségek körül folytak. A német márka átszámítási kulcsa is a régi maradt.

A tárgyalások során a német bizottság figyelemmel volt Romániának arra a törekvésére, hogy saját iparát kiépítse és meg lehetett állapítani, hogy Németország megérti, ha Ro-

mánia az életképes és megszállásult iparágak teljesítésére összpontosítja törekvését.

Ami a román áruk németországi kivitelét illeti, különösen az újonnan felvett cikkeknél, amilyen például a bor és a gyümölcs, örövendes emelkedő irányzat mutatkozik a kvóták megállapításánál. Ebben az évben Románia

50.000 hektoliter bort exportált Németországnak, a következő évben ezt a mennyiséget 300 ezer hektoliterig lehet esetleg fokozni. A gyümölcskivitel terén is előnyösebb helyzete lesz Romániának, amely ebben az évben 60 vagon bukovinai körtét és 100 vagon magolt kajszinbarackot fog szállítani a németeknek. Külön előny az is, hogy míg más években külföldi kereskedők vették meg és szállították Németországba a román gyümölcsöt, ezúttal a gyümölcsexportot kizárólag romániai cégek bonyolítják le. A németeknek ezzel kapcsolatban csak az a kívánságuk, hogy a kivitelre kerülő gyümölcs jobb minőségű és csomagolása legyen, azonkívül pedig az osztályozása megfelelően az általában elfogadott standardizálási szokványoknak, hogy a megrendelő csak a kívánt osztályozást jelölje meg és az exportőr már tudja, milyen árut kell szállítania.

Életbelépett az új külkereskedelmi rendszer

Kivitel és behozatal ezentúl csak engedéllyel eszközölhető — A helyi árelemző bizottságok is adhatnak ki engedélyeket

Új, három ezrelékes illetéket vezettek be

Október elsejei hatállyal életbe lépett az új külkereskedelmi rendszer. Az erre vonatkozó rendelet-törvényt az uralkodó már aláírta. A rendelet-törvény megállapítja, hogy az új rendszert a nemzetvédelem, a nemzetgazdaság és az ország termelése érdekében vezetik be.

A jövőben, tehát október elsejétől kezdve kivitel csak az újonnan alakult külkereskedelmi hivatal engedélye alapján eszközölhető.

Bizonyos árucikkek esetében, amelyeket majd minisztertanácsi jegyzőkönyvvel állapítanak meg,

a kiviteli engedélyeket a helyi árelemző bizottság adja ki

és ez a bizottság az általa kiadott engedélyekről naponta egy másolatot küld a külkereskedelmi hivatalnak. Ugyancsak minisztertanácsi jegyzőkönyvvel meg lehet majd változtatni azoknak az áruknak névsorát, amelyek kivitelére a helyi árelemző bizottság adhat engedélyt. A behozatali engedélyben a következő adatokat tüntetik fel:

Az exportőr neve és címe, valamint a szám, amely alatt az exportőrök hivatalos nyilvántartásában szerepel: az ország, ahova az árut szállítják, az áru megnevezése s a vám-tétel száma, az áru súlya, az áru egységára, az áru összértéke, a devizák beérkezésének határ ideje, a vámhivatal, amelyen át a kivitel történik.

A kiviteli engedélyek egy havi időtartamra érvényesek.

Az áruk kivitelére vonatkozó azon szerződéseket, amelyek értéke az ötmillió leit meghaladja előzetesen jóvá kell hagyni a külkereskedelmi hivattal. Ez a kötelezettség csak azon esetekre vonatkozik, amikor olyan áruk kiviteléről van szó, amelyek exportját amúgyis a külkereskedelmi hivatal kell jóváhagynia. A külkereskedelmi hivatal által jóvá nem hagyott kiviteli szerződések érvénytelenek.

A kiviteli engedélyeket semmilyen körülmények között sem lehet eladni vagy át-ruházni.

A külkereskedelmi hivatal nyilvántartja az összes kiviteli engedélyeket, figyelemmel kíséri a ténylegesen lebonyolított kivitel, valamint az export alapján befolyt devizákat. A törvény értelmében a külkereskedelmi hivatal kiadhat olyan kiviteli engedélyeket is, amelyek esetében az exportőrök nem kötelesek a devizákat a Banca Nationalának átadni. Ilyen engedélyek abban az esetben adhatók ki, ha a vonatkozó kivitel nem képez kereskedelmet, illetve azt nem kereskedelmi célzattal bonyolítják le.

A rendelet-törvény második fejezete a behozatal szabályozásáról intézkedik. Október elsejei hatállyal

árubehozatal csak a külkereskedelmi hivatal engedélye alapján eszközölhető. Azon árucikkeket, amelyek a jelen rendelet-tör-

vény megjelenésének időpontjában nem esnek kontingentálás alá, a helyi árelemző bizottság engedélyével lehet behozni.

Ezekről az engedélyekről naponta másolatot küldenek a külkereskedelmi hivatalnak. Minisztertanácsi jegyzőkönyvvel lehet módosítani azon áruk jegyzékét, amelyek a helyi árelemző bizottság engedélyével is behozhatók.

A behozatali engedélyt vám-tétel vagy vám-tétel-csoportok alapján adják ki és az engedély a következő adatokat tünteti fel: Az importőr neve és lakhelye, a vám-tétel vagy vám-tétel-csoport, valamint az áru megnevezése, az áru súlya az áru egységára, az áru összértéke, az ország, ahonnan a behozatal történik, a fizetési határidő, a vámhivatal, amelyen át az árut behozzák.

A behozatali engedélyek érvénye három hónapra terjed.

Ezt a határidőt a nemzetgazdasági miniszter módosíthatja. Az importőrök a behozatali engedélyeket nem adhatják el és nem ruházhatják át. Behozatali engedélyt a külkereskedelmi hivaltól csak azok kaphatnak, akik a behozott árukat saját iparvállalatuknál használják fel vagy pedig mint kereskedők nagyban vagy kicsinyben eladják. Magánfelek is kaphatnak behozatali engedélyeket, de csak abban az esetben, ha a behozott áru az importőr személyi használatára szükséges.

A külkereskedelmi hivatal kiadhat olyan behozatali engedélyeket is, amelyek nem jogosítanak devizákra, ebben az esetben azonban az importőrnek igazolnia kell, hogy milyen módon fizeti ki a behozott áru ellenértékét.

A behozatali engedélyeket a külkereskedelmi hivatal negyedévenként és országoként összeállított behozatali keret alapján adja ki.

A kivitelből származó devizákat a következőképpen használják fel:

Negyvenöt százalékot az állami szükségletek fedezésére fordítanak, 30 százalékot nyersanyagok kifizetésére, míg 25 százalékot azon árucikkek ellenértékének fedezésére, amelyek az ország termelőképességének fokozását, a belső fogyasztást, magán-tízteket, stb. szolgálják.

Abban az esetben, ha devizákat valamelyik osztályban nem használnak fel teljes egészükben, a maradványt a következő osztályba utalják.

Október elsejétől kezdve olyan kifizetések, amelyek nem áruk ellenértékének kiegyenlítését szolgálják, kivételként csak a külkereskedelmi hivatal hozzájárulásával, illetve engedélyével eszközölhetők.

A külkereskedelmi hivatal ilyen engedélyeket pénzügyi kötelezettségek teljesítésére, szabaddal, viszontbiztosítások, egészségügyi célokra történő külföldi utak kiadásainak fedezésére, tanulmányi célokra és általában külföldi

utazásokra folvósít. Az említett engedélyek 15 napig érvényesek.

A kivitelre kerülő áruk számlázása külföldi devizákban kell történnie.

Lehető való számlázásról minisztertanácsi jegyzőnyvvel lehet dönteni. Az október elseje után lebonyolított kivitelből származó devizák 30 százalékat a Banca Nationalának kell átadni hivatalos árfolyamon, amelyhez a 38 százalékos felárat is hozzászámítják.

A törvényhez mellékelt külön táblázatok

A korlátlan hitellel rendelkező meghatalmazott pénzügyintézetek az exportőrök által nekik átadott

hetven százalék devizát a tőzsde révén értékesítik 15 napon belül.

Ezt a tizenöt napot attól az időponttól számítják, amikor a harminc százalék devizát a Banca Nationalának átadták. Minisztertanácsi jegyzőnyvvel ez a határidő megváltoztatható. Abban az esetben, ha a devizákat 15 napon belül nem értékesítették, a Banca Nationalának jogában áll azokat hivatalos árfolyamon megvásárolni. A hivatalos árhoz a 38 százalékos felárat is hozzászámítják. A tőzsdén való eladás módjait a nemzetgazdasági minisztérium rendeletileg állapítja meg és ugyancsak a nemzetgazdasági minisztérium dönthet a határidő üzletek bevezetéséről és azok módjaitól.

Azok az effektív valuták, amelyeknek megállapított árfolyamuk van, a Banca Nationalának adhatók át.

A korlátlan hitellel rendelkező meghatalmazott pénzügyintézetek kötelesek naponta kimutatást küldeni a külkereskedelmi hivatalhoz devizajelvényeikről.

A törvényhez függelékként külön táblázatot mellékeltek, amely bizonyos árucikkeket sorol fel. Abban az esetben,

ha ebben a táblázatban felsorolt árukat szabadforgalmi devizákkal rendelkező országokba exportálnak, akkor az ebből a kivitelből származó devizák teljes egészükben az exportőrök rendelkezésére maradnak és a korlátlan hitellel rendelkező meghatalmazott pénzügyintézetek utján értékesíthetők.

A kivitelre kerülő áruk árát a külkereskedelmi hivatal, illetve a helyi árelemző bizottság ellenőrzi aszerint, hogy melyik kategóriába tartoznak.

A behozatalra kerülő cikkek árának ellenőrzését az árelemző bizottság végzi.

Minden fontosabb vámhivatal mellett egy helyi árelemző bizottság működik, amelynek tagjai a következők: a nemzetgazdasági minisztérium, a helyi vámhatóság, valamint a Banca Nationala képviselője.

Hetven százalékos kvótát olyan külföldi fizetésekre lehet felhasználni, amelyekre a külkereskedelmi hivatal engedélyt adott

teljes részletességgel intézkedik a törvény ötödik fejezete az új külkereskedelmi hivatal megalakulásáról, amely ezentúl a kivitel és a behozatalt szabályozza, Ennek a hivatalnak jogában áll mindazon intézkedések meghozatala, amelyek a külkereskedelmi rendszer zavartalan megvalósítása érdekében szüksegeseknek lát. A külkereskedelmi hivatal (O. S. S.) mellett egy felsőbb irányító bizottság működik, amelynek 16 tagja van és amely a nemzetgazdasági miniszter elnöke alatt működik. Ezenkívül külön bizottság alakul az export, import, valamint a fizetések ügyeinek intézésére.

Azokat, akik az új törvény rendelkezései ellen kihágást követnek el, a következőképpen büntetik: ideiglenesen vagy véglegesen megvonják behozatali, kiviteli vagy fizetési jogukat, visszavonják esetleges kedvezményeiket, elkobozzák áruikat.

Az eddig érvényben volt kiviteli és behozatali illetékek érvényben maradnak, ugyanakkor pedig

október elsejei hatállyal egy újabb 3 százalékos illetéket léptetnek életbe, amelyet a bevitt, kiviteli és fizetési engedélyek után kell fizetni.

függetlenül attól, hogy az engedélyeket a külkereskedelmi hivatal vagy a helyi árelemző bizottság adja ki. Az így befolyt összegeket külön alapként kezelik és a külkereskedelmi fejlesztésére fordítják.

Szeptember 17-iki hatállyal megsemmisítik az összes kompenzációs engedélyeket, az A. és B. lista keretén belül kiadottakat is. A szeptember 16-ig bezárólag lebonyolított kompenzációs kivitel likvidálása 1940. március 31-ig a régi rendszer alapján történik.

A szeptember 17-től október elsejéig lebonyolított kivitelből származó devizákat már az új törvény intézkedései alapján értékesítik.

A folyamatban levő ügyek lebonyolításáról külön rendelkezés intézkedik majd.

= ZALALÖVŐ HATÁRÁBAN SIKERREL JÁRTAK AZ OLAJKUTATÁSOK. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a dunántúli Lipse határában az elmúlt években nagyszabású furási munkákat végeztek, amelyek eredményeként Magyarország a petroleumtermé-

kekkel való ellátás terén a külföldtől főképpen függetleníteni tudja magát. Most további kőolajkutatók híre érkezik. A Dunántúli egész területén a kőolajkutatás jogát a Magyar-Amerikai Olajpar. Rt. illetve az European Gas Co. Ltd. kapta meg, amely egyelőre inkább tudományos jellegű kutatás munkát folytat a Dunántúlon. A jelek azt igazolják, hogy a kutatások újabb értékes olajterületek feltárásával fognak végződni. Különösen a Balaton környékének szentel nagy figyelmet a vállalat, mivel a szakjelentések szerint feltételezhető, hogy ezen a területen jelentős mennyiségű és minőségű olaj nyerhető. A szakértői megalapítások azt hangoztatják, hogy a Balaton környékén mintegy 1500 méter mélységben feltárható olajforrások vannak és így a gyakorlati furási munka is kezdetét veszti. Most Zalaegerszegről jelentik, hogy Zalalövő község környékén az olajkutatások során megállapították, hogy ezen a vidéken is nagyjelentőségű olajforrások vannak. A próbafurások jelentősebb eredményeket ígérnek.

Rádióműsor

Romániai időszámítás.

KEZD, OKTÓBER 3.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vízállásjelentés. 12.03: Lemezek. 12.45: Sandu Marcu zenekara.

Bucuresti, Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Sandu Marcu zenekara folytatja műsorát. 14: Hírek. 14.20: Maria Lataretu és cigányzenekara fahusi dalokat ad elő. 15: Színházi közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Olasz, francia és spanyol dalok lemezekon.

Bucuresti, Radio-Romania. 20.05: Lambrino tanár előadása a dobrudzsai új régészeti kutatásokról. 20.20: Valentina Cretioiu-Tasian román dalokat énekel. 20.45: Hírek, sportközlemények. 21: Grigore Kiazim mandolinon játszik, zongorán kíséri Ghioa Radulescu. 21.20: Rádió zenekar, Maria Marinescu-Moreanu énekszámaival. 22.30: Hírek, sportközlemények. 22.50: Bécsi zene lemezekon. 23.10: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, éterrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Eugen Stepat balahajzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Tarka gyermekdelután. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. 19.25: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Észak Körösi Csomája, Kovalovszky Miklós dr. emlékezése Reguly Antalra. 20.55: Sassko Hilda énekel zongorakísérettel. 21.20: Don Quijote de la Mancha. Kaland három felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Petry Endre és Franok Lajos zongora-gordonka számai. 23.40: Hírek német, orosz, angol és francia nyelven. 24: Lendvai Józsa cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.

Budapest II. 19.25: Mezőgazdasági félóra. 19.55: Francia nyelvoktatás. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22.45: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésok ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER
Jóllőző mindenek 15-ére felvétetik. Hegyi, Bul. Carol 58.

Jóllőző mindenek szakácsnő és mindenek szobalány éves bizonyítványokkal felvétetik okt. 15-ére. Jelentkezés a textilgyári portánál. 4502

LAKÁS
Háromszobás, összkomfortos lakás kiadó P. Lupitel 8. alatt azonnal vagy nov. 1-re.

Uccai garconlakás előszobával, fürdőszobával, alkóval kiadó. P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4364

Kétszobás, butorozott lakás, fürdőszoba használatával azonnalra kiadó. Str. Caraculaga

Kétszobás, modern magánház nagy szülőkerttel eladó. Str. Dorobantilor 79.

Egy kétszobás, fürdőszobás, udvari lakás kiadó. Str. Stroescu 31., bővebbet Str. Metianu 14a. 4496

Árelőnyösen kapható két, vagy háromszobás lakás, fürdőszobával, üvegfolysóval, cselédszobával. A jelenlegi piacirány, Str. Scaevola 14. 4497

Egyszobás, fürdőszobás, esetleg kétszobás, fürdőszobás lakás kiadó. Cal. Saguna 28. 4430

Kiadó modern, kétszobás, fürdőszobás, konyhás, földszinti, parkettás lakás okt. 1-re. Megtekinthető 8-12-ig és 4-6-ig. Érdeklődni: Str. Consistorului 35. 4488

Modern garconlakás fürdőszobával kiadó. Str. Muresianu No. 41

Háromszobás, fürdőszobás, előszobás, parkettás, uccai lakás azonnalra kiadó. Str. Ioan Calvin 8. 4475

Kiadó egy háromszobás, modern, uccai lakás. Str. Cuza Vodă No. 33. Parkirozott udvar. 4397

Ujonnan festett háromszobás, összkomfortos lakás azonnalra, vagy november 1-re kiadó. Str. Gh. Ionescu 18. 4377

VÉTEL - ELADÁS

Intézeti télikabát, káposztáshordó, egy nagy létra eladó. Str. Alexandri 4.

Prima Meidinger-kályha eladó. Bul. Carol 36. Párvu. 4498

Modern és klasszikus magyar és német nyelvű regények, tudományos művek, lexikonok olcsón eladók. Str. Sinagogei 2-4. 4491

Villa, hétszobás, butor és zongora eladó. Str. Vladimirescu No. 15. 4396

Tartós, kitűnő kolbász, felvágottak, 40 és 44 leiert kilogramonként postán szállít Wagner Carol, Păncota. 4405

Jóállapotban levő bádög-fürdőkádát vendégek Cimeket a kiadóba kérek.

Angora, fajtiszta, vérfelfrissítésre kapható. Schwelengeráber Kálmán, Strada Sft. Gheorghe 46.

12 lyukas Zephir-kályha és több üntött-kályha eladó. Piața Avram Iancu 5-6. Hammer. 4375

Eladó egy iókarban levő Puch gyártmányu kerékpár 4282

Központi fűtés
és melegvizes háromszobás modern lakás
kiadó, Str. Cloșca 11.

ÜZLET
Fűszerüzlet, jóforgalmu, bevezetett, vökökkel, fűtővonalon, kétszobás lakással kiadó. Str. Mărășesti 76.

INGATLAN
Bérbeveszék megbízásból 200-300 hold szántóföldet épületekkel. Hatschek ingatlanforgalmi iroda, Arad, Bul. Carol 46. Telefon: 26-95. 4499

Legújabb jelentéseink:

Ciano és Ribbentrop a béke, vagy a háború további sorsáról tanácskoztak Berlinben

Fontos szerep vár még Mussolinire a berlini illetékes körök kijelentése szerint

Berlinből jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter lezajlott berlini látogatásával kapcsolatban illetékes német körök hangoztatják hogy a két ország között fennálló baráti és szövetségi kapocs természetesen megmarad, hogy döntő európai események idején a két állam külügyminiszterei személyes tárgyalásokat folytassanak. A megvitatásra kerülő kérdések a következő három csoportra oszthatók:

1. Kelet-Európának Németország és Oroszország által történt végleges rendezése.

2. A nyugati hatalmak magatartása ezzel a rendezéssel szemben.

3. A béke, illetve a háború folytatásának lehetősége.

A tárgyalásoknak különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény is, hogy nemcsak a már megtörtént eseményeket tárgyalták meg, hanem megvitatásra kerültek a várható események és lehetőségek is.

Ami az első kérdést illeti megállapították, hogy a kelet-Európai rendezés nincs befolyással Olaszország érdekkörére, hacsak nem azon megnyugtató körülmény révén, hogy ezzel a végleges rendezéssel sikerült Európának ezen a részén nyugalmat teremteni. A második kérdésre vonatkozóan ismeretes Németország felfogása, amely szerint a lengyel-kérdés rendezésével a háborús ok is megszűnt és nincs ok, amiért tovább folytatnák a háborút. A harmadik kérdéssel kapcsolatban fontos szerep vár Mussolinire, aki tudvalevőleg közvetlenül a háború kitéréséig is a békéért küzdött.

Kedden mondja el Chamberlain a hétfőre jelzett alsóházi beszédét

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök hétfőre várta alsóházi beszédét kedden mondja el.

Angol repülők Németország felett

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentik: A német véderő főparancsnoksága a következő hivatalos jelentést adta ki:

— Az Északi-tengeren a német vadászbombázók megtámadták és lelőtték két angol nehéz bombázó repülőgépet. Őt angol nagy bombázó merítették meg Saarbrückennél átrepülte a német határt. A német légitámadás elhárításáért valamint a vadászgépek mind az öt angol bombázót lelőtték. Britsch mellett a német légharító ágyúk lelőtték egy francia gépet.

A londoni tájékoztató miniszterium közleményében beszámol az öt angol repülőgép hősi harcáról a túlnyomó ellenséggel szemben. Mint ismeretes tízenöt német repülőgép felőrás harc után három gépet lelőtt, a negyedik gépet leszállásra kényszerítette, egy gép nyolc főtől álló személyzete azonban eltűnt. A német gépek nagyvsebességgel kimenekültek a német gépek összehangolt tüzeiből és visszatért. Eközben a gépfegyverkezelője szakadatlanul tüzelt az ellenségre. A lelért német gépet lelőtték és ez lángokban zúzott alá. A második gép ugyancsak golyótalálatoktól érve lezuhant, mire a tizenhárom üldözőgép feladta a harcot. Amikor ez a gép földet ért, felhorolt és kigyulladt. A repülőgép vezetője kiugrott és bár ruhája meggyulladt nem gondolt saját életére, hanem kimentette a gépfegyverkezelőt, majd pedig eloltotta az ő ruháját. A repülőgép-különművelő parancsnokát a brit vonalak mögött társai nagy ünnepségekben részesítették. Ugyancsak mint a gépfegyverkezelőt, kórházba szállították és eközben kijelentette, hogy bízik a végleges győzelemben.

A francia haderő előnyomulása

Páris. A francia nagyvezérkar a következő jelentést adta ki:

Saarlouis városától dényugatra megerősítettük állásainkat. Előnyomulásunk folytatódott.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia csapatok tegnap nagy sikert értek el. Saarlouis városát majdnem teljesen elvágták a környező német területtől, úgy hogy ennek a nagy városnak a sorsa megpecsételtnak látszik. A vasútvonal mentén a franciák előretörése másfél kilométerrel visszacsorította a németeket.

Ugyancsak tegnap az angol vezérkar jelentése szerint nagy légharc folyt le brit és német repülőgépek között. A németek veszteségeit nem lehetett megállapítani. Az angol légerő veszteségeket szenvedett.

A franciák védelmi állapota

Páris. A déli órákban kiadott felhivatalos közlemény szerint a francia csapatok vasárnap és hétfőre virradó éjszaka az egész harctéren védelmi állapotba helyezkedtek. Az ellenfél éjszaka, a sötétség leple alatt több kisebb támadást hajtott végre. A Senki Földjére előnyomuló német előőrsök több helyen a franciák előretolt leshelyébe ütköztek. Tisztára helyi jelentőségű hadműveletek során a franciák néhány foglyot ejtettek. A francia csapatok tevékenysége azonban nem szűnt meg teljesen, mert megerősítették állásaikat és megtisztították az

új területeket. A visszavonuló ellenség ugyanis igen sok aknát helyezett el a kiürített német területeken. Ezek egy részét már a francia ágyútűzzel is sikerült ártalmatlanná tenni, míg a fennmaradók után a francia műszaki csapatok kutatnak. Ugyan munkát végeztek annak idején a francia műszaki csapatok a Warndt erdőségben is és ott eddig 3000 fel nem robbant aknát távolítottak el.

Az orosz és az észt külügyminiszterek táviratváltása

Moszkvából jelentik: (Rador.) A Tas távirati ügynökség jelenti, hogy Molotov szovjet külügyi népbiztos a következő tartalmú táviratot kapta Selter észt külügyminisztertől:

— Visszatérve hazámba, kérem Önt, közölje az észt kormány köszönetét Sztalin elnökkel és Mikoján népbiztossal a Moszkvában lefolyt politikai és gazdasági megbeszélések levezetéséért. Fogadja elismerésemet azért a meleg fogadtatásért, amelyben engem és kísérimet részesítették.

Molotov a következőkben válaszolt az észt külügyminiszter táviratára:

Franciaország és Amerika elismeri az új lengyel kormányt

Párisból jelentik: A Párisban megalakult új lengyel kormány megkezdte működését. A Sikorsky-kormány székhelyét még nem állapították meg, de előreláthatólag területen kívüliséget fog élvezni. Sikorsky kijelentette, hogy sem ő, sem társai nem fogják elismerni Lengyelország negyedik felosztását. Az új lengyel miniszterelnök kijelentése szerint a lengyel kormány utolsó útkártyáját az Egyesült Államokban élő ötmillió lengyel képezi és ezt az útkártyáját kijátszák. A Franciaország-

— „Köszönöm a miniszter urnak a meleg üdvözlését a barátságos egyezmény megkötése alkalmából, amely a két ország békés fejlődését biztosítja. Engedje meg, hogy biztosítsam arról, hogy ez az egyezmény előnyös lehetőségeket eredményez Észtorország és a Szovjetunió népeinek felvirágoztatására“.

Angol gépek Berlin és Potsdam fölött

London. (Rador). A légügyi minisztérium jelentése szerint az elmúlt nap és éjszaka angol repülőgépek sikeres felderítő repülést végeztek Németország felett. Az éjszakai felderítő repülés alkalmával az angol gépek elszálltak Berlin és Potsdam felett.

Harangzugás Németországban

Berlin. (Rador). A német csapatoknak Varsóba való bevonulása alkalmából Németország összes harangjai megkondultak és a bevonulás után több napig harangozni fognak.

Visszavert német támadások

Párisból jelentik: A legújabb francia hadjelentés, amelyet hétfőn este kilenc órakor adtak ki, a következőket közli:

„Saarlouistól keletre visszavertük a német csapatok helyi jellegű támadásait. A német tüzérség ma több olyan német községre tüzelt, amelyek vonalaink mögött terülnek el“.

Elhuzódik a semlegességi törvény-módosítás vitája

Washingtonból jelentik: A német távirati iroda jelentése szerint a semlegességi törvény vitája előreláthatólag három hétig tart majd. Borah szenátor, aki a semlegességi törvény módosítása ellen küzdött, kijelentette, hogy maga is hozzájárul a „fizess és vidd“ elvhez, háború esetén azonban tilos kell, hogy legyen a hadianyagszállítás.

Ciano hazatérése

Rómából jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter kedden reggel 10 óra 40 perckor érkezik meg Róma-ba.

Elveszett a londoni török bizottság

Londonból jelentik: A török katonai bizottság, amelyet mára vártak, nem érkezett meg Londonba. A késedelem oka ismeretlen.

A londoni gyermekek biztonságba helyezése

Londonból jelentik: A kormányrendelet értelmében a 2 és 5 év közötti gyermekek el kell hagyniuk Londont. A gyermekek, akiket északangliai vidéki városokban helyeznek el, szüleik nem kísérik.

Benzinhiány Angliában!

Londonból jelentik: A benzinhiányra és a felemelt benzinadókra való tekintettel október elsejei hatállyal 500 ezer londoni gépkocsitajdonos üzenet kívül helyezte autóját

Miért maradt el Chamberlain hétfői beszéde..?

Stockholmból jelentik: A Svenska Dablad című svéd lap szerint német politikai körökben meglepetéssel vették tudomásul, hogy a szövetségesek így szilárd állást foglalnak el a német békeoffenzívával szemben. A lap jelentése szerint Németország el is állt attól, hogy békeoffenzíváját végrehajtsa, abban az esetben, ha Chamberlain

angol miniszterelnök az alsóházban végleg szét-tépi a béke megmentésének lehetőségét. Ciano olasz külügyminiszter berlini utjával kapcsolatosan a lap utal arra, hogy az olasz külügyminiszter utazásának célja annak megállapítása, hogy miképpen vehet részt Olaszország a meginduló békeakcióban.

Visszautasította az angol koronatanács a német—orosz bekejavaslatot

London. A titkos tanács ülésén, amelyen VI. György angol király elnökelt, a német—orosz béketervről volt szó. Az angol sáto egyhangulag megállapította azt hogy a béke-tervet a kormány vissza fogja utasítani. Hivatalos állásfoglalásra ugyan még nem került sor, de erről szó sem lehet mindaddig, míg a

békejavaslatot konkrét formában el nem juttatják az angol kormányhoz. A sáto szerint az sem remélhető, hogy Chamberlain angol miniszterelnök legközelebbi beszédében állást foglaljon a német—szovjet békejavaslat ügyében, miután konkrét lépés még nem történt.